

ພຽງພຸດທະສາສນາ ໃຫ້ໂລກ

WHAT BUDDHISM GIVES US

ສອບຖາມ-ຕອບຮຽນ (ສອບຖາມ-ຕອບຮຽນ)
The Questions and Answers (Questions and Answers)
(ສອບຖາມ-ຕອບຮຽນ)

พระพุทธรูป ให้อะไร

พระราชธรรมนิเทศ (ระแบบ จิตภาณ)

วัดบวรนิเวศวิหาร

เรียบเรียง

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

ในพระสังฆราชูปถัมภ์

พิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน แต่ท่านสาธุชนผู้สนใจในธรรม

ISBN 974-385-059-7

พิมพ์ที่ พรศิริการพิมพ์

ลาดพร้าว ๘๗ บางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐

จารุพรรณ วันทนทวี ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

โทร. ๕๓๘-๘๑๒๓

คำนำ

พระพุทธานุภาพให้อะไร เป็นผลงานการเรียบเรียงตามคำถาม ของท่านผู้สนใจที่ตั้งประเด็นซึ่งท่านสงสัย และมองเห็นว่าเป็นความสนใจของคนทั่วไป ในการพิมพ์ครั้งแรก ได้พิมพ์ทั้งภาคภาษาไทย และภาคภาษาอังกฤษ จึงช่วยให้เผยแพร่ไปทั้งในประเทศและต่างประเทศ แต่หัวข้อที่เรียบเรียงไว้ในหนังสือเรื่อง “พระพุทธานุภาพให้อะไร?” ก็คงเป็นหัวข้อที่จำเป็นต้องเรียน รู้ของท่านผู้สนใจอยู่นั่นเอง

ในงานสัปดาห์ส่งเสริมพระพุทธานุภาพ เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชาปี ๒๕๓๒ จึงได้พิมพ์หนังสือนี้ขึ้นเผยแพร่อีกครั้งหนึ่งในรูปของการจำหน่ายด้วยราคาถูก เพื่อให้ท่านผู้สนใจจริง ๆ จะได้อ่านไปอ่าน รายได้ที่เหลือจากค่าพิมพ์จะได้ใช้ไปในการทำงาน ตามวัตถุประสงค์ของศูนย์ส่งเสริมพระพุทธานุภาพแห่งประเทศไทย เนื้อหาสาระในหนังสือก็จะกลายเป็นผลงานตามวัตถุประสงค์ ของศูนย์ฯ ไปด้วย ท่านผู้ซื้อหนังสือไปอ่าน นอกจากจะได้รับความรู้ ความเข้าใจแล้ว ยังได้ชื่อว่าเป็นผู้บำเพ็ญบุญด้วยการสนับสนุนงานเผยแผ่พระพุทธานุภาพไปด้วยในตัว

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรื่องพระพุทธศาสนาให้อะไร? เล่มนี้ คงจะให้คำตอบแก่ท่านผู้อ่านได้ตามสมควร ทั้งสามารถอาศัยหลักธรรมที่นำมาเสนอไว้ในหนังสือเล่มนี้ เป็นแนวในการประพฤติปฏิบัติตน ให้สัมผัสมผลในทางพระพุทธศาสนา ยิ่ง ๆ ขึ้นไปได้ตามสมควรแก่การประพฤติปฏิบัติ

ขออำนาจแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย ได้ดลบันดาลอภิบาลรักษาให้ท่านผู้สนับสนุนศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาในด้านต่าง ๆ ประสบความเจริญงอกงามไพบูลย์ในธรรม อันพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประกาศแสดงไว้ดีแล้วตลอดกาลนาน

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

พระคัมภีร์กลาง

วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

สารบัญ

๑. พระพุทธเจ้าคือใคร?
มีความสำคัญอย่างไร?.....๑
๒. หลักธรรมในพระพุทธศาสนา.....๘
๓. นักบวชในพระพุทธศาสนามีการครองเรือนได้หรือไม่?
.....๑๗
๔. ศาสนิกในพระพุทธศาสนา จะต้องปฏิบัติอย่างไร?..๑๙
๕. พระพุทธศาสนาให้ะไรแก่ศาสนิกผู้ปฏิบัติ
ตามหลักพระพุทธศาสนา?.....๒๓
๖. พระพุทธศาสนาให้หลักในการครองตนอย่างไร?...๒๕
๗. พระพุทธศาสนาให้หลักการครองเรือนไว้อย่างไร?...๒๗
๘. พระพุทธศาสนาให้หลักการครองทรัพย์สินไว้อย่างไร?
.....๒๙
๙. พระพุทธศาสนาให้หลักในการรักษาตระกูลวงศ์ไว้
อย่างไร?.....๓๑
๑๐. พระพุทธศาสนาได้ให้หลักในการสร้าง การยกย่อง
สรรเสริญไว้อย่างไร?.....๓๔
๑๑. พระพุทธศาสนาได้แสดงหลักการสร้างสุขไว้
อย่างไร?.....๓๕

ພຣະພຸດທະຄາສະນາ ໃຫ້ລືໄວ

๑.

พระพุทธเจ้าคือใคร?

มีความสำคัญอย่างไร?

คำว่า “พระพุทธเจ้า” นั้น เป็นชื่อที่เกิดขึ้นด้วยคุณธรรมความดีของท่านผู้บำเพ็ญเพียรบารมีสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน และได้ใช้ความเพียรพยายามของตนจนได้ตรัสรู้อรุณิยสังทั้ง ๔ ตามความเป็นจริง ท่านผู้นั้นจึงได้เฉลิมพระนามว่า พุทธะ หรืออรหันตสัมมาสัมพุทธะ แปลว่า ท่านผู้ตรัสรู้ดี ตรัสรู้ชอบด้วยตนเอง ดังนั้นในหลักของพระพุทธศาสนาแล้ว พระพุทธเจ้าก็คือท่านผู้รู้ดีรู้ชอบด้วยตนเองแล้ว ตรัสสอนบุคคลอื่นให้รู้ตามพระองค์ด้วย เป็นตำแหน่งที่ไม่ได้ผูกขาดไว้สำหรับบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ว่าใครก็ตามที่ปฏิบัติพัฒนาตนเอง เสริมสร้างคุณธรรมขึ้นมาโดยลำดับ จนอยู่ในจุดที่ตรัสรู้ในอรุณิยสังทั้ง ๔ ประการได้ ท่านผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นพุทธะ พระพุทธเจ้าในหลักของพระพุทธศาสนาจึงมีมาแล้วในอดีตกาลนานไกล และในอนาคตกาลอีกนานไกล ก็จักมีพระพุทธเจ้าบังเกิดขึ้น แต่

ว่าพระพุทธเจ้านั้นต้องตรัสรู้อรุณัจจังทั้ง ๔ ประการ ดังนั้นตราบ
ไตรปิฎกทั้ง ๔ ประการ ยังมีการเรียนรู้ มีการเผยแผ่ มีการ
ประพฤติปฏิบัติกันอยู่ แม้ใครจะเกิดรู้แจ้งในอรุณัจจังทั้ง ๔ ประ-
การขึ้น ท่านผู้นั้นก็หาได้ชื่อว่า เป็นอรหันตสัมมาสัมพุทธะ
คือท่านผู้ตรัสรู้ดีตรัสรู้ชอบด้วยตนเองก็หาไม่ แต่จะได้ชื่อว่า
อนุพุทธะ คือผู้ตรัสรู้ตามพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ด้วยเหตุนี้ ท่านจึง
จำแนกแสดงท่านผู้เป็นพุทธะ คือผู้รู้ ออกไว้เป็น ๓ ประเภทคือ

๑. พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า คือท่านผู้ตรัสรู้
ดี ตรัสรู้ชอบด้วยตนเอง แล้วสอนบุคคลอื่นให้ตรัสรู้ตามด้วย
จากนั้นคำสอนของท่านประดิษฐานขึ้นก็เป็นรูปของพระพุทธ-
ศาสนาที่มีองค์ประกอบสำคัญ ๆ อยู่ ๕ ประการ

๑.๑ มีพระศาสดา คือองค์พระพุทธเจ้า

๑.๒ มีศาสนธรรม คือ คำสั่งสอนของพระองค์

๑.๓ มีศาสนบุคคล คือ ผู้ที่ยอมตนเข้ามาบวช เป็น
ภิกษุในพระพุทธศาสนา เรียกว่า เป็นนักบวช และผู้ที่นับถือ
พระพุทธศาสนาที่เป็นฆราวาสครองเรือนอยู่ ที่ท่านสรุปรวมเป็น
พุทธบริษัท ๔ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

๑.๔ มีศาสนสถาน คือวัดวาอารามต่าง ๆ เป็นที่อยู่
อาศัยของพุทธศาสนิกที่เป็นนักบวช เป็นที่บำเพ็ญบุญ บำเพ็ญ
กุศลของพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย เป็นที่ประดิษฐานปูชนีย-
วัตถุของพระพุทธศาสนา

๑.๕ มีศานนพิธี พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการแสดงตนเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา เช่น พิธีกรรมที่เกี่ยวกับการเข้ามาบวชเป็นภิกษุ เป็นสามเณรในพระพุทธศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นอันมาก ซึ่งมีลักษณะโน้มน้อมจิตใจของบุคคลเข้าหาความสงบตามหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าได้บัญญัติแสดงไว้

๒. พระปัจเจกพุทธเจ้า คือท่านที่ตรัสรู้ดี ตรัสรู้ชอบเฉพาะตน แต่ไม่มีความสามารถในการที่จะสั่งสอนบุคคลอื่นให้ตรัสรู้ตาม เป็นการรู้เฉพาะตัวของท่าน จะเกิดขึ้นในยุคในสมัยที่ไม่มีหลักธรรมในพุทธศาสนาเผยแผ่กันอยู่ ท่านเหล่านี้ก็เป็นผู้มีบารมีคือความดีที่เก็บสะสมไว้ข้ามภพข้ามชาติมาเป็นเวลานาน และเมื่อถึงโอกาสหนึ่ง ท่านก็ศึกษาปฏิบัติเรียนรู้ความจริงในธรรมชาติ จนตรัสรู้อรุณรังสี ๔ ตามความเป็นจริง แต่อาจจะเกิดขึ้นในยุคในสมัยนั้นหลาย ๆ องค์ก็ได้ แต่ว่าแต่ละองค์ก็เกิดขึ้นด้วยความนึกคิดของตัวเองไม่ได้มีการแนะนำสั่งสอนจากบุคคลอื่น

๓. อнуพุทธะ คือ ท่านที่เป็นพระอรหันต์ทั้งหลาย ซึ่งได้ฟังธรรมจากพระอรหันต์สัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ก็ประพฤติปฏิบัติไปตามหลักที่ทรงแสดงสั่งสอนไว้ จนได้รู้อรุณรังสี ๔ ตามความเป็นจริง ตามรอยพระบาทของพระพุทธเจ้า ในด้านความสำคัญของพระพุทธเจ้าโดยเฉพาะ คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น

ประเด็นที่เราถือว่าเป็นเรื่องสำคัญมากก็คือ ทรงสมบูรณ์ด้วย
พระคุณ ๓ ประการ คือ

๑. พระปัญญาคุณ ทรงตรัสรู้ดี ตรัสรู้ชอบ ด้วยพระองค์
เอง ทำให้พระองค์ทรงรู้แจ้งเห็นจริง ในสิ่งทั้งหลายตามความ
เป็นจริง ความจริงเหล่านั้นเป็นอย่างไร ก็ทรงรู้ ทรงเห็นอย่างนั้น
สิ่งที่ทรงรู้ ทรงเห็น จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นไม่ว่า
ยุคสมัยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรก็ตาม

๒. ทรงมีพระบริสุทธิ์คุณ คือมีพระทัยที่บริสุทธิ์หมด
จด ปราศจากอาสวกิเลสหรือสิ่งที่ทำให้เศร้าหมองด้วยประ-
การทั้งปวง แม้จะมีอารมณ์ดีหรือไม่ก็ตาม ผ่านมาในชีวิตของ
พระองค์ พระทัยของพระองค์จะไม่ยินดียินร้ายในอารมณ์เหล่า
นั้น คือจะไม่มีความรักความชังในคนในสัตว์ในสิ่งของทั้งหลาย

๓. พระมหากรุณาคุณ ทรงมีพระมหากรุณาแก่ชาวโลก
อย่างแท้จริงไม่ได้ทรงมุ่งหวังประโยชน์อะไรจากชาวโลก แต่มุ่งที่
จะให้สิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลและอำนวยความสุขแก่ชาว
โลก โดยทรงมองเห็นว่า ชาวโลกแต่ละคนนั้น ตกอยู่ในทะเลแห่ง
ความทุกข์ เป็นภารกิจของพระองค์ที่จะต้องใช้เวลาเพียร
พยายาม เพื่อช่วยเหลือชาวโลกเหล่านั้น ให้หลุดพ้นออกมาจาก
ความทุกข์

จากพระคุณทั้ง ๓ ประการของพระพุทธเจ้านี้เอง โดย
เฉพะอย่างยิ่งคือพระคุณข้อที่เรียกว่า พระมหากรุณาคุณ ทรง

มีความกรุณาแก่หมู่ประชา สัตว์ ทำให้พระองค์ทรงบำเพ็ญสิ่งที่เรียกว่าพุทธจริยา ๓ ประการ ตลอดระยะเวลา ๔๕ ปี แห่งพระชนม์ชีพของพระองค์ และผลจากการบำเพ็ญพุทธจริยา ทั้ง ๓ ประการนั้น ก็ทำให้เกิดพระพุทธานุศาสน์ที่อำนวยการประโยชน์แก่โลกมาเป็นเวลาถึง ๒,๕๐๐ กว่าปี พุทธจริยาทั้ง ๓ ประการคือ

๑. โลกัตถจริยา ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่ชาวโลกในฐานะที่พระองค์เปรียบเหมือนพี่ชายคนโตของชาวโลก และทรงเป็นที่พึ่งของชาวโลก จึงได้เสด็จไปในคามนิคมชนบทราชธานีต่าง ๆ เป็นเวลาถึง ๔๕ ปี เพื่อเปิดเผยชี้แจงแสดงธรรมให้ชาวโลกได้รู้ว่าอะไรเป็นทางเสื่อม อะไรเป็นทางเจริญ และมีอุบายวิธีอย่างไรที่จะหลีกเลี่ยงทางเสื่อม มาดำเนินในทางเจริญเป็นต้น บุคคลที่ได้ศึกษาและปฏิบัติตามธรรมะของพระองค์ ได้รับความสุขในปัจจุบันบ้าง ความสุขที่ต่อเนื่องไปจากปัจจุบันจนถึงกายภาคหน้าและชาติหน้าบ้าง ได้รับความสุขอย่างสูงสุดแก่การบรรลุมรรคผลนิพพาน เป็นพระอริยบุคคลในพระพุทธานุศาสน์บ้าง

๒. ฌาตัตถจริยา ทรงบำเพ็ญประโยชน์แก่พระญาติหรือท่านที่ดำรงอยู่ในฐานะแห่งพระญาติ ด้วยการเสด็จไปชี้แจงแนะนำให้บุคคลเหล่านั้นได้ละเว้นความชั่ว ประพฤติปฏิบัติความดี ให้ได้ฟังในสิ่งที่คนเหล่านั้นไม่เคยได้ฟัง ทรงชี้แจงอธิบายให้เกิด

ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ จนถึงช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน หมู่พระญาติเหล่านั้น การทำงานในส่วนนี้ของพระองค์ ได้มีส่วน อย่างสำคัญในการช่วยเหลือพระญาติวงศ์ของพระองค์ทั้งฝ่าย พระชนกและพระชนนี ให้ได้ประพฤติปฏิบัติธรรมะในทางพระ- พุทธศาสนา อย่างน้อยที่สุดก็รักษาศีล ๕ "ได้" ที่เรียกว่า กัลยาณ- ปุถุชน ได้บรรลุมรรคผลเป็นพระอริยบุคคลทุกระดับเป็นอันมาก

๓. พุทธศตจริยา ทรงบำเพ็ญประโยชน์ในฐานะที่ทรงเป็น พระพุทธเจ้า เป็นศาสดาผู้ก่อปรด้วยความเอ็นดูกรุณาในสาวกทั้ง หลาย ทรงบัญญัติพระวินัย เพื่อเป็นหลักในการควบคุมความ ประพฤติของท่านที่ยอมตนเข้ามานับถือพระพุทธศาสนา ทั้งฝ่าย บรรพชิตและคฤหัสถ์ ทรงวางพระองค์เหมือนพระชนกของ ศาสนิกในบางโอกาส เหมือนพี่ชายในบางคราว เหมือน กัลยาณมิตร ในบางเวลา และเป็นผู้ปกครองในบางสมัยจน สามารถสร้างองค์การบุคคลที่เรียกว่า **พุทธบริษัท ๔** ขึ้น โดยมีจุด นัดพบกันที่พระธรรมคือข้อที่ทรงแสดงไว้ และศีลหรือพระวินัย คือข้อที่ทรงบัญญัติไว้ เพื่อควบคุมความประพฤติของศาสนิกของ พระองค์ดังกล่าว ดังนั้นชาวโลกผู้มีปัญญาเป็นเครื่องพินิจ พิจารณา จะเห็นความสำคัญของพระผู้มีพระภาคเจ้า ที่โลกได้รับ ด้วยความกรุณาของพระองค์ ถ้าหากว่าพระองค์ตรัสรู้มาด้วย พระองค์เองแล้ว ไม่เสด็จไปแนะนำสั่งสอนชี้แจงธรรมะเหล่านั้น ให้ประชาชนพลโลกได้ทราบ โลกก็จะสูญเสียโอกาสที่จะศึกษา

ประพฤติปฏิบัติ ได้รับความสุขความสงบอันเกิดขึ้นจากการ
ประพฤติปฏิบัติธรรมะที่ทรงแสดงไว้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้
รับการยกย่องว่า เป็นผู้ที่เกิดมาเพื่อประโยชน์แก่ชาวโลกอย่าง
แท้จริง อย่างที่ท่านแสดงไว้ในพระบาลีว่า

พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงอุบัติบังเกิดขึ้นใน
โลกเพื่อประโยชน์แก่อกุลแก้วมหาชน เพื่อความสุขแก่มหาชน
เพื่อเป็นการอนุเคราะห์แก่ชาวโลก เพื่อประโยชน์แก่อกุล เพื่อ
ความสุขแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

การอุบัติบังเกิดขึ้นของคนระดับพระพุทธเจ้า จึงเป็นการ
อุบัติบังเกิดขึ้นได้โดยยาก

พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงชี้ทางแห่งความทุกข์ เพื่อบุคคล
จะได้ขจัดทุกข์และชี้ทางแห่งความสุข เพื่อบุคคลจะได้ดำเนิน
ไปสู่ความสุขในฐานะนั้น ๆ และทรงชี้ทางพระนิพพาน อันเป็น
การดับความทุกข์ เข้าถึงความสุขอย่างแท้จริงแก่โลก ประโยชน์
ที่บุคคลจะพึงได้จากพระผู้มีพระภาคเจ้า ความสำคัญของพระผู้มี
พระภาคเจ้านั้นจึงมีเป็นเอกปรียาย

๒.

หลักธรรมในพระพุทธศาสนา

หลักธรรมในพระพุทธศาสนานั้น กล่าวโดยสรุปแล้ว มี ๔ ประเภท ดังต่อไปนี้

๑. **ปณิญาตัพพธรรม** คือธรรมะที่ควรเรียนรู้ถึงความจริงของสิ่งเหล่านั้น อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกฎของธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นคน เป็นสัตว์ เป็นสิ่งของ หรือแม้จะเป็นโลก ก็ตาม ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นมาจากเหตุปัจจัยต่าง ๆ และไม่สามารถที่จะคงสภาพเดิมของตนไว้ได้ ประสบกับการแผดเผาด้วยสิ่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก มีความเร่าร้อนปรากฏเห็นได้อย่างเด่นชัด ตกอยู่ในความเกิด ความแก่ ความตาย ตลอดถึงความโศก ความร่ำไร รำพัน ความทุกข์ความเสียใจ ความคับแค้นใจ แต่เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว คือเป็นที่ตั้งแห่งความยึดถือของจิต ทำให้จิตประสบความทุกข์ด้วยประการต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นปรากฏการณ์

ของธรรมชาติ ธรรมดาเมื่อกฎแห่งสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น ยังมีอยู่ การเกิดของสิ่งเหล่านี้ก็มีอยู่เรื่อยไป พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ เข้าใจสิ่งเหล่านี้ในแง่ที่เป็นธรรมชาติธรรมดา คือเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปเป็นธรรมดา บุคคลจะ ได้เข้าใจถึงความจริงแล้วปรับใจให้อยู่ได้ เมื่อสิ่งเหล่านั้นต้อง เปลี่ยนแปลงไป ไม่ต้องเกิดทุกข์เพราะการเปลี่ยนแปลงแปรปรวน แตกดับของสิ่งเหล่านั้น จนถึงกับปล่อยวางความยึดมั่นถือมั่นใน สิ่งเหล่านั้นไปได้

๒. **ปหัตัพพธรรม** คือธรรมะที่ทรงสอนให้บรรเทา ให้ละ ให้ระงับ ให้ดับไปตามกำลังความสามารถของตน ได้ แก่กลุ่มของกิเลสทั้งหลาย ซึ่งเกิดมาจากอวิชชาคือความไม่รู้ แตกกิ่งก้านสาขาออกไปเป็น

๒.๑ **โลภะ ความโลภ** ได้แก่อจิตที่กำหนดหมายสิ่งที่คุณ ได้ยินได้ทราบได้รู้มาว่าน่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจ และใจก็ จะมีความกำหนัด ความเพลิดเพลินในสิ่งเหล่านั้น ทั้งในชั้น ของการนึกชอบ ขณะที่กำลังแสวงหา ในขณะที่ได้มา ในขณะที่ ครอบครอง สิ่งเหล่านั้น แต่ยามใดที่สิ่งเหล่านั้นแตกสลายไปหรือ เสื่อมไป ก็จะมีแต่การโศกเศร้าเสียใจ เป็นการเพิ่มความทุกข์ให้ เกิดขึ้นในชีวิตของตน

๒.๒ **โทสะ** คือความคิดที่เกิดขึ้นจากความไม่พอใจ ความโกรธ ความเกลียด ความอาฆาตพยาบาทเป็นต้น มุ่งที่จะให้

สิ่งที่ตนโกรธ ไม่พอใจ พินาศไป ดับไป แต่เมื่อสิ่งเหล่านั้นไม่เป็นไปตามที่ตนต้องการ ก็เกิดความทุกข์โทมนัส

๒.๓ โมหะ ความหลง ได้แก่ความไม่รู้สิ่งต่าง ๆ ตามความเป็นจริง เช่นไม่รู้ว่าอะไรเป็นบาป เป็นบุญ เป็นคุณ เป็นโทษ เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์จนจิตใจของบุคคลเหล่านั้นแสดงออกมาในรูปของความง่วงเหงาหาวนอน หงอยเหงา เหงื่ออเหนียว หดหู่ เคลิบเคลิ้ม อាកารแข็ง มีจิตฟุ้งซ่าน ชัดสลายไปในอารมณ์ต่าง ๆ ไม่แน่วใจในชีวิตในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง จนแสดงอาการซาเย็นในสิ่งทั้งหลายซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการเพิ่มความมืดบอดในด้านเหตุผล สติปัญญาให้มากยิ่งขึ้น กิเลสเหล่านี้บางครั้งก็แสดงตนออกมาในรูปของตัณหา ๓ ประการ คือ

๑. กามตัณหา จิตที่ดีัรนทะเยอทะยานอยาก รักใคร่พอใจ ต้องการปรารถนาสิ่งที่ตนเห็นด้วยตา ได้ยินด้วยหู สูดดมด้วยจมูก ลิ้มด้วยลิ้น ถูกต้องด้วยกาย และเก็บมาเหนียวนี้กด้วยความต้องการในสิ่งนั้น ๆ เป็นความอยากที่ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่มีข้อยุติ

๒. ภวตัณหา ความต้องการมีต้องการได้ ต้องการเป็นฐานะตำแหน่งต่าง ๆ จนถึง ต้องการเป็นเทวดาในสรวงสวรรค์ ต้องการไปอยู่ร่วมกัน มีอำนาจพิเศษต่าง ๆ ต้องการให้ตนมีความเที่ยงแท้ยั่งยืน เป็นต้น

๓. วิภาตัญหา ความไม่ต้องการมีไม่ต้องการเป็น ต้องการให้สิ่งเหล่านั้นพินาศไป ดับไป ซึ่งเป็นอาการของโทสะ ด้วยความไม่ชอบสิ่งเหล่านี้ สอนให้บุคคลมองเห็นโทษ แล้วเพียรพยายามจะละ ระวังดับไปให้ได้ อย่างน้อยที่สุด อย่าให้ตกเป็นทาสของอารมณ์เหล่านั้น เพราะใจของใครก็ตามที่ตกเป็นทาสของอารมณ์เหล่านั้น จะมีความทุกข์ความเดือดร้อนถาวรทีเดียว

๓. **สัจฉิกาทัพพกรรม** ธรรมะที่ควรทำให้แจ้ง คือเป้าหมายที่บุคคลต้องการปรารถนาทั้งหมด ๆ ไป นั่นก็คือเรื่องของความสุข ความสงบ ความเจริญก้าวหน้า แต่ความสุขเป็นต้นก็เป็นผล จะเกิดขึ้นได้จากการสร้างเหตุขึ้นมา ถ้าไม่อย่างนั้น ผลคือความสุขเป็นต้นจะเกิดขึ้นไม่ได้ ดังนั้นผลเหล่านี้ เราอาจจะเรียกว่า ความสุขความสงบ ความสบาย ความเยือกเย็น ความไม่มีเวรไม่มีภัย เป็นต้น จนถึงกับดับความทุกข์ได้อย่างแท้จริง เข้าถึงความสุขที่สมบูรณ์ นั่นคือการเป็นพระอรหันต์บุคคลในพระพุทธศาสนา

๔. **ภเวตัพพกรรม** คือธรรมะที่บุคคลจะต้องลงมือประพฤติปฏิบัติให้เกิดผลขึ้นมา สรุปลงที่อริยมรรคมีองค์ ๘ ประการ คือ

๔.๑ **สัมมาทิฏฐิ** คือปัญญาอันเห็นชอบในขั้นแรก เป็นความเห็นพื้นฐานธรรมดา เช่น เห็นว่า การให้ทานเป็นผลดี การบูชามีผล พิธีกรรมต่าง ๆ มีผล พ่อแม่มีคุณต่อตน โลกนี้และ

โลกหน้าเป็นสิ่งมีอยู่ การกระทำทั้งดีทั้งชั่วของบุคคลทั้งหลายมีอยู่ และบุคคลจะต้องได้รับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำเหล่านั้น ศาสดาทั้งหลายที่รู้ความจริงแห่งโลก และสั่งสอนบุคคลอื่นให้รู้ตามนั้นมีอยู่ ชีวิตประเภทที่เรียกว่าเกิดขึ้นหรือโอปปาติกะมีอยู่ เป็นต้น

นั่นก็คือความเห็นชอบในกฎของกรรม เห็นชอบในปัญญา เครื่องตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า จนถึงความเห็นชอบที่เกิดขึ้นด้วยการใช้ปัญญาพิจารณาพิจารณา มองเห็นโลก มองเห็นชีวิต มองเห็นสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก เป็นของที่ไม่เที่ยงเป็นทุกข์ มีความแปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปเป็นธรรมดา จนปล่อยวางความยึดติดว่าสิ่งนั้นเป็นของเรา เราเป็นนั่น เป็นนี่ เป็นตัว เป็นต้นของเราไปได้โดยลำดับ เห็นชอบในเหตุในผล ว่านั่นเป็นเหตุแห่งความทุกข์ นั่นเป็นเหตุแห่งความสุข นั่นเป็นผลของความดี นั่นเป็นผลของความชั่ว และความเห็นชอบที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัญญาวิเคราะห์พิจารณาไปแต่ละจุด ความสมบูรณ์ของสัมมาทิฐิฐิ นั้น ก็คือการรู้แจ้งเห็นจริงในอริยสัจทั้ง ๔ ตามความเป็นจริงแล้วหลุดพ้นจากความทุกข์เพราะดับกิเลสอันเป็นเหตุแห่งความทุกข์ได้ เข้าถึงนิโรธคือการที่จิตไม่มีเครื่องเสียดแทง ทำให้เป็นทุกข์ อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติให้สมบูรณ์ในอริยมรรคทั้ง ๘ ประการ สรุปลงก็คือ ความรู้ในอริยสัจทั้ง ๔ ที่เกิดขึ้นจากการพยายามประพฤติปฏิบัติ จนอริยมรรคทั้ง ๘ ประการ สมบูรณ์นั่นเอง

๔.๒ สัมผัสังกัปปะ คือความดำริหรือความคิดในทางที่ชอบ ได้แก่เนกขัมมสังกัปปะ คือความคิดในการที่จะถ่ายทอดนกายจิตของตนออกจากอำนาจของวัตถุคามทั้งหลาย ออกจากอำนาจของกิเลสคามทั้งหลาย จนใจไม่พัวพันหมกมุ่นวุ่นวายอยู่ในวัตถุคาม คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ อภัยบาทสังกัปปะ คือการดำริในการที่จะไม่โกรธไม่พยาบาท ไม่จองล้างจองผลาญใคร อหิงสาสังกัปปะ ความดำริในการไม่เบียดเบียน ไม่ประทุษร้ายใคร มีใจประกอบด้วยกรุณาในคนในสัตว์ทั้งหลาย

๔.๓ สัมมวาจา คือการเจรจาชอบ ได้แก่งดเว้นจากการพูดเท็จ หันมาพูดคำที่เป็นคำสัตย์คำจริง ตามที่ตนได้ยินได้เห็นได้ทราบได้รู้มาอย่างไรก็พูดไปอย่างนั้น งดเว้นจากการพูดคำส่อเสียด คือการยุยงส่งเสริมให้เกิดความแตกแยก หันมาพูดในลักษณะเสริมสร้างสามัคคี ประสานสามัคคี และกระชับความสามัคคี งดเว้นจากการพูดคำหยาบ หันมาพูดถ้อยคำอันเกิดจากเมตตาต่อผู้ฟัง เป็นถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวานฟังแล้วสบายหูสบายใจ งดเว้นจากการพูดคำเพื่อเจ้อเหลวไหล พูดคำที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งแก่ตนและแก่บุคคลอื่น

๔.๔ สัมมากัมมันตะ คือการงานชอบ ได้แก่งดเว้นจากการประทุษร้าย การเบียดเบียน การเข่นฆ่า ทำลายล้างชีวิตของกันและกัน ให้มาประพฤติกระทำในทางที่กอบปรด้วยเมตตาและไม่ตรีแก่คนและสัตว์ทั้งหลาย งดเว้นจากการเอาสิ่งของที่

เจ้าของเขาไม่ได้ให้ด้วยอาการแห่งขโมย ดำรงชีวิตด้วยสัมมาชีพ คือเลี้ยงชีวิตด้วยความชอบธรรม ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีลธรรม งดเว้นจากการประพฤตินิโคตในทางประเวณี คือคบขู้ขูชชาย เป็นต้น มาประพฤตินั้นสำรวมระวังในกาม เป็นชายกึ่งินดีในภรรยาของตน เป็นผู้หญิงก็ภักดีในสามีของตน

๔.๕ สัมมาอาชีวะ คือการเลี้ยงชีวิตในทางที่ชอบ คือละการเลี้ยงชีวิตในทางผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม มาดำเนินชีวิตในทางที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตามศีลธรรม กฎ กติกา ตามสมควรแก่ฐานะอาชีพของตน

๔.๖ สัมมาวายามะ คือความพยายามในทางที่ชอบ ได้แก่พยายามระมัดระวังไม่ให้บาปที่ยังไม่เกิด เกิดขึ้นในจิตสันดานของตน พยายามละบาปละอกุศลที่มีอยู่แล้ว ภายในใจให้ผ่อนคลายเบาบางลงไปตามลำดับ พยายามเสริมสร้างกุศลคือความดีที่ยังไม่เกิดให้เกิด เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น และพยายามรักษาความดีที่มีอยู่แล้วไม่ให้เสื่อมถอยลงไป

๔.๗ สัมมาสติ คือการตั้งสติสัมปชัญญะ ระลึกรู้ถึงกาย ถึงเวทนา คือ ความรู้สึก สุข ทุกข์ และไม่ทุกข์ไม่สุข เป็นจิตซึ่งเปลี่ยนแปลงไป ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ให้รู้จิตในแต่ละขณะตามความเป็นจริง และธรรมะคือสิ่งที่เป็นกุศล คือฝ่ายดี อกุศล คือฝ่ายชั่ว และอพยาภฤต คือฝ่ายที่เป็นกลาง ๆ ให้รู้ให้สงบกับสิ่งเหล่านั้น จนเกิดปัญญาความรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งเหล่านั้น และปล่อยวางความยึดติดในสิ่งนั้น ๆ ว่าเป็นของเรา ว่าเป็นเรา ว่าเป็นตัว

เป็นตนของเรา ลงไปได้ และไม่ถือมันบีบมันอะไรในโลกเป็น
เป้าหมายสูงสุด

๔.๘ สัมมาสมาธิ คือความตั้งใจมั่นชอบ ได้แก่การ
บำเพ็ญเพียรในชั้นของจิตสิกขา โดยการบำเพ็ญสมถกรรมฐาน
พัฒนาจิตของตนไปจนเข้าสู่ความสงบโดยลำดับจนความสงบนั้น
มั่นคงขึ้น บรรลุรูปฌานทั้ง ๔ ประการ สามารถสงบนิรณทั้ง
๕ ประการ ลงไปได้ คือจิตของผู้ที่เข้าถึงสัมมาสมาธินั้น จะไม่มี
นิรณคือ

กามฉันทะ คือความคิดเหนียวเนืกไปในเรื่องที่น่าใคร่
น่าปรารถนา น่าพอใจทั้งหลาย เพราะจิตถูกพลังแห่งสมาธิ
สงบไว้

พยาบาท คือใจจะไม่เหนียวเนืกไปในเรื่องไม่พอใจไม่ยินดี
ไม่ชอบใจ โกรธ อาฆาตพยาบาท เป็นต้น เพราะจิตถูกปิดอันเป็น
องค์ฌานหล่อเลี้ยงไว้

ถีนมิทธะ คือใจจะไม่หุดหู่ เคลิบเคลิ้ม งงงุน เหนื่อยหน่าย
ท้อถอยแต่ประการใด เพราะอาศัยจิตที่เป็นกุศลวิตก รักษาใจไว้

อุทธัจจกุกกุกจะ คือจิตจะไม่มี ความฟุ้งซ่านรำคาญ ชัดส่าย
ไปในอารมณ์ต่าง ๆ เพราะในขณะนั้น จิตกำลังเสวยสุขที่เกิด
ขึ้นจากสมาธิ

วิจิกิจฉา คือจิตจะไม่มี ความเคลือบแคลงสงสัยในคุณของ
พระรัตนตรัย เป็นต้น เพราะในขณะนั้น จิตประกอบด้วยปัญญา

ในชั้นที่เรียกว่าวิจารณ์ การไตร่ตรอง การพินิจพิจารณาที่มีกำลัง
สมาธิเสริมสร้างขึ้น

คุณธรรมทั้ง ๘ ประการนี้ เรียกเต็มว่า อริยมรรคมีองค์
๘ ประการ บางครั้งก็เรียกว่าไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา
หรือสรุปเป็นการไม่ทำบาปทั้งปวง ทำกุศลให้สมบูรณ์ ทำจิตให้
ผ่องแผ้ว เหล่านี้ก็เป็น การสรุปคำสอนในพระพุทธศาสนา แต่ถ้า
เราจะมองในแนวของการประพฤติปฏิบัติจริง ๆ แล้ว หลัก
ศีล สมาธิ ปัญญา การไม่ทำบาปทั้งปวง การทำกุศลให้สมบูรณ์
การทำจิตให้ผ่องแผ้ว หรืออริยมรรคมีองค์ ๘ ประการนี้เอง
เป็นธรรมที่ต้องปฏิบัติอย่างแท้จริง ซึ่งเราอาจจะเปรียบว่า

ทุกข์นั้นเหมือนอาการของโรค

สมุหทัยเหมือนเหตุเกิดแห่งโรค

นิโรธนั้นเหมือนการหายจากโรค

มรรคนั้นเหมือนวิธีการเยียวยารักษาโรค

แต่ว่าการตรวจโรคของหมอนั้น หมอต้องรู้อาการโรค
รู้สมุฏฐานโรค และรู้การหายจากโรค แต่ว่าการรักษานั้น
ก็มีเพียงอย่างเดียวคือฉีดยา หรือให้ยาไป เพื่อไปแก้ไขสมุฏฐาน
โรค เมื่อสมุฏฐานโรคหมด การหายจากโรคก็เกิด อาการของ
โรคก็ดับ ซึ่งเป็นอาการต่อเนื่องกัน

๓.

นักบวชในพระพุทธศาสนา มีการครองเรือนได้หรือไม่ ?

คำว่านักบวชนั้น เป็นคำที่มีอยู่ก่อนพระพุทธศาสนาอุบัติขึ้น แต่ว่าศาสนาที่เกิดขึ้นในอินเดียส่วนใหญ่แล้ว นักบวชจะไม่มี การครองเรือน นักบวชในพระพุทธศาสนา เมื่อกล่าวโดยสรุปก็มี อยู่ ๕ ประเภทด้วยกัน บางครั้งบางคราว เราเรียกว่าสหธรรมิก ทั้ง ๕ เป็นผู้ที่ยอมตนเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา อาจจะเป็น การบวชชั่วคราวหรือบวชตลอดไปก็ได้ สหธรรมิกทั้ง ๕ ได้แก่

ภิกษุ คือ นักบวชผู้ชาย

ภิกษุณี คือ นักบวชผู้หญิง

สามเณร คือ นักบวชผู้ชายที่อายุยังไม่ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์
ยังบวชเป็นภิกษุไม่ได้ก็บวชเป็นสามเณร

สามเณรี คือ นักบวชที่เป็นผู้หญิง ซึ่งอายุยังไม่ครบ ๒๐
ปีเหมือนกัน

นางสิกขมานา คือ ผู้หญิงที่เข้ามาบวชเมื่อมีอายุ ๑๘ ปี
บริบูรณ์ เตรียมตัวจะบวชเป็นภิกษุณีใน
โอกาสต่อไป ใช้เวลาทดสอบตัวเองอยู่ ๒
ปี เมื่อสามารถประพฤติปฏิบัติได้ตามกฎ
กติกาคำที่ตั้งไว้ เธอก็จะเป็นภิกษุณีในโอ-
กาสต่อไปได้

ท่านเหล่านี้ทั้งหมดครองเรือนไม่ได้ และไม่ใช้เพียงครอง
เรือนไม่ได้อย่างเดียว แม้จับต้องกายเพศตรงกันข้ามก็ไม่ได้
พูดเกี่ยวพาราตีกันก็ไม่ได้ เกี่ยวข้องกันในเรื่องเพศทุกลักษณะ
ไม่ได้ เป็นการปฏิบัติที่มุ่งให้กาย ใจ ห่างไกลจากกามคุณอย่างแท้
จริง เป็นเป้าหมายและนักบวชที่เรียกว่าประพฤติพรหมจรรย์ก็
ต้องเว้นจากการเกี่ยวข้องกันผ่านทางเพศ มีในศาสนาอื่น ๆ ด้วย
เช่น ศาสนาฮินดู ศาสนาเซน ในพระพุทธศาสนา ถ้าท่านเหล่านี้
ไปเกี่ยวข้องกับเพศตรงกันข้ามในทางเพศสัมพันธ์แล้ว ก็ถือว่า
ขาดจากความเป็นภิกษุ ภิกษุณี สามเณร สามเณรี หรือ
นางสิกขมานา จะต้องให้สึกออกไปเป็นฆราวาส เมื่อเป็นฆราวาส
แล้ว ก็คงเป็นชาวพุทธในฐานะของอุบาสก อุบาสิกา ได้เช่นเดิม

๔.

ศาสนิกในพระพุทธศาสนา จะต้องปฏิบัติอย่างไร?

การปฏิบัติตนของพุทธศาสนิกชนนั้น เนื่องจากเราแบ่งพุทธศาสนิกชนออกไว้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ คือฝ่ายนักบวชและฝ่ายที่ครองเรือน หรือแบ่งเป็นพุทธบริษัท ๔ คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ซึ่งในปัจจุบันนี้ ภิกษุณีหมดไป ซึ่งก็หมายความว่า สามเณรีและนางสิกขมานาก็หมดไปด้วย พุทธบริษัทในปัจจุบันจึงมีภิกษุ สามเณร กับ อุบาสก อุบาสิกา เท่านั้นที่จะต้องปฏิบัติของบุคคลทั้ง ๒ ฝ่ายใหญ่ ๆ นั้น จึงแตกต่างกันไปตามสมควรแก่ฐานะ แต่เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว ก็จะพบว่า พุทธบริษัทจะต้องปฏิบัติให้มั่นคงอยู่ ๕ ประการคือ

๑. พยายามศึกษาเรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจในศาสนธรรม คือ คำสั่งและคำสอนของพระผู้มีพระภาคเจ้า และของพระพุทธศาสนา ให้เต็มตามความสามารถของตน

๒. พยายามปฏิบัติให้เหมาะสมแก่เพศ แก่ฐานะของตน ตามที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงเอาไว้ เช่น ผู้ที่เป็นอุบาสก อุบาสิกา จะต้องมีความศรัทธา คือความเชื่อมั่นในคุณของพระพุทธเจ้า ว่าพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ดี ตรัสรู้ชอบ ด้วยตนเอง ทรงสมบูรณ์ด้วยวิชาและจรณะ เป็นผู้เสด็จมา เสด็จอยู่ เสด็จไปดีแล้ว เป็นผู้รู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง เป็นสาวกผู้ฝึก คนและสัตว์อย่างยอดเยี่ยม ไม่มีใครจะยิ่งไปกว่า เป็นศาสดาของ เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้รู้ เป็นผู้ตื่น เป็นผู้เบิกบาน เป็นผู้มี โโชค เป็นผู้จำแนกธรรม เชื่อมั่นในกฎของกรรม ในผลของกรรม และในการที่สัตว์เป็นผู้มีกรรมเป็นของ ๆ ตน

เป็นผู้รักษาศีลตามสมควรแก่ฐานะโอกาส มีศีล ๕ ประการ คือ

งดเว้นจากการเบียดเบียนประทุษร้ายร่างกายของกันและกัน
งดเว้นจากการประทุษร้ายทรัพย์สินของบุคคลอื่น
เว้นจากการประทุษร้ายในคุ้มครองของบุคคลอื่น
งดเว้นจากการพูดเท็จ ทำลายผลประโยชน์ของบุคคลอื่น
งดเว้นจากการดื่ม การสูบ การเสพ การฉีดย สิ่งที่ทำให้ผู้ดื่ม ผู้เสพ ผู้ฉีดยให้มึนเมา ตั้งอยู่ในความประมาท

และข้อปฏิบัติเหล่านี้ จะต้องพิสูจน์ได้ด้วยการไม่ถือมงคล ดินขาวต่าง ๆ เรื่องของขลัง เรื่องศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย แต่จะเชื่อ

กฎของกรรมอย่างมั่นคง เวลาจะกระทำสิ่งที่เป็นบุญ ก็จะทำสิ่งที่
ที่เป็นบุญ ตามขอบข่ายขั้นตอนของพระพุทธศาสนา ไม่ประพฤติก
ไม่กระทำนอกคำสอนของพระพุทธศาสนา ถ้าเป็นชาวพุทธฝ่าย
นักบวช ก็ต้องปฏิบัติให้ประณีตสูงขึ้น ตามสมควรแก่ฐานะของ
ท่าน

๓. ในการปฏิบัตินั้น จะต้องได้รับผลซึ่งบุคคลเหล่านั้นจะรู้
ได้ด้วยตนเองเพราะเป็นของที่วิญญูชนจะรู้ได้เฉพาะตน ซึ่งก็
หมายความว่า เมื่อมีการศึกษาแล้วจะต้องเดินไปสู่การปฏิบัติ
ในการปฏิบัตินั้นจะต้องปฏิบัติจนได้ผลในชั้นใดชั้นหนึ่ง บุคคล
จึงจะเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนา

๔. ช่วยกันเผยแผ่ชี้แจงแสดงหลักธรรมในพระพุท
ศาสนา ซึ่งในปัจจุบันสามารถทำได้มาก เช่นด้วยการสนทนา
ปราศรัยกัน ด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันด้วย
การบรรยาย ปาฐกถา เทศน์ หรือว่าสั่งสอนโดยวิธีอื่น หรือด้วย
การเผยแผ่โดยเอกสาร เทป วีดีโอ เป็นต้น

๕. เมื่อมีการกล่าวจ้วงจาบบิดเบือน ใส่ร้ายของผู้มุ่งทำลาย
พระพุทธศาสนาเป็นภารกิจหลักที่พุทธศาสนิกชนจะต้องแก้ไข
คำกล่าวจ้วงจาบบิดเบือนพระพุทธศาสนาเหล่านั้น เพื่อธำรง
รักษาพระพุทธศาสนาเอาไว้ทั้งส่วนศาสนบุคคล ศาสนธรรม
และศาสนสถาน ตลอดถึงศาสนพิธีต่าง ๆ เพื่อพระพุทธศาสนาจะ
ได้ทำงานอันเป็นประโยชน์เกื้อกูลและอำนวยความสุขให้แก่ชาว
โลกต่อไปตลอดกาลนาน

การปฏิบัติทั้ง ๕ ประการคือ

๑. ศึกษาคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
๒. ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
๓. สัมผัสผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
๔. ช่วยกันเผยแพร่ชี้แจงแสดงหลักธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า
๕. ช่วยปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาให้วัฒนาสถาพรสืบไป

การแก้ไขอันตรายที่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกด้วยการปฏิบัติเช่นนี้ ถือว่า เป็นการรักษาพระพุทธปณิธานของพระผู้มีพระภาคเจ้าที่ทรงตั้งไว้และพระอรหันต์ทั้งหลาย บูรพาจารย์และบรรพชนทั้งหลาย ได้นำพาสืบต่อพระพุทธศาสนาจนถึงปัจจุบัน มาด้วยวิธีทั้ง ๕ ประการนี้ ซึ่งคนในยุคสมัยนี้จะต้องปฏิบัติเช่นเดียวกัน จึงจะสามารถช่วยให้พระพุทธศาสนาดำรงมั่นคงอยู่คู่โลกชั่วกาลนานได้

๕.

พระพุทธศาสนาให้อะไร แก่ศาสนิกผู้ปฏิบัติตามหลัก พระพุทธศาสนา?

ถ้าพูดถึงการจะให้อะไรนั้น เราอาจจะมองไปถึงหลักที่สวด
สรรเสริญกันว่า

ชี้ทางบรรเทาทุกข์ ชี้สุขเกษมศานต์

ชี้ทางพระนฤพาน อันพ้นไตรภวโยคภัย

เพื่ออะไร

เพื่อกำจัดน้ำใจหยาบ สันดานบาปแห่งชายหญิง

สัตว์โลกได้ฟังฟัง มละบาปบำเพ็ญบุญ หรืออาจจะมอง
ไปในแนวที่เราสวดสรรเสริญพระธรรมกันว่า

ธรรมะคือคุณากร ส่วนชอบสาทร

ดุจดวงประทีปชัชวาล แห่งองค์พระศาสดาจารย์

ผลประโยชน์ที่เราจะได้ก็คือ

ส่องสัตว์สันดาน สว่างกระจ่างใจมถ

เพราะฉะนั้น ธรรมะก็เป็นเครื่องชี้ช่องทางชีวิตเป็นการ
บอกให้ทั้ง ๒ อย่าง คือสิ่งที่ประโยชน์ และไม่ประโยชน์

เพื่อบุคคลผู้ศึกษาเรียนรู้แล้วนำไปประพฤติปฏิบัติให้เกิดกุศลแก่ตน
แก่ฐานะอาชีพ ภารกิจงานต่าง ๆ ของตนเป็นต้น และได้รับ
ผลคือความสุขในขั้นนั้น ๆ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงประ-
โยชน์ที่บุคคลจะพึงได้จากพระศาสนาไว้ถึง ๓ ระดับ คือ ระดับ
ในชีวิตปัจจุบันในโอกาสต่อ ๆ ไป

ปัญหาที่ควรทำความเข้าใจในเบื้องต้น คือสิ่งที่พระพุทธ-
ศาสนาให้แก่ศาสนิกนั้น เป็นการให้ในขอบข่ายของพระพุทธ-
ศาสนา นั่นคือการกระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่อกุศล อำนวย
ความสุขแก่มหาชน และเป็นการอนุเคราะห์ต่อชาวโลก ด้วยการ
แนะนำสั่งสอน เพราะศาสนาแปลว่า “คำสั่งสอน” สิ่งที่พระพุทธ-
ศาสนาให้จึงเป็นการให้คำสั่งสอนอันเป็นหลักในการดำรงชีวิต
เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ความสุขแก่บุคคล ครอบครัว
สังคม ประเทศชาติ ตลอดจนถึงโลกอันเป็นส่วนรวม ซึ่งท่าน
สรุปรวมเป็นประโยชน์ ๓ ระดับ ที่คนผู้ต้องการประโยชน์จาก
พระพุทธศาสนา จะต้องศึกษาแล้วนำไปประพฤติปฏิบัติ ตามที่
ท่านแสดงไว้ ด้วย

“การรู้ว่าอะไรเป็นอะไรในปรากฏการณ์ของธรรมชาติ
รู้โทษของความชั่วทั้งหลายแล้วพยายามบรรเทา ระงับ ดับ ละ
กำหนดเป้าหมายที่จะเดินไปให้ถึงในขั้นใดขั้นหนึ่ง ลงมือประ-
พฤติปฏิบัติตามหลักการและวิธีการ เพื่อบรรลุประโยชน์นั้น ๆ
ตามที่ทรงแสดงไว้”

๖.

พระพุทธศาสนา

ให้หลักในครองตนอย่างไร?

พระพุทธศาสนาได้เน้นให้บุคคลตระหนักว่า ไม่มีอะไรที่เราจะรักยิ่งไปกว่าตน ถ้าคนรู้ว่าตนเป็นที่รักของตนแล้ว ควรพิจารณาตนด้วยตน ตรวจสอบตนด้วยตน ตัดสินตนด้วยตน การกระทำอะไรก็ตามที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ของตน ให้บุคคลรีบเร่งกระทำสิ่งนั้น เนื่องจากการดำรงชีวิตของคนแต่ละคน เป็นการดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความสับสนทางอารมณ์ สังคม ที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง หลักใจในการครองชีวิตที่สำคัญ คือ

ผู้ต้องการความเจริญในชีวิต จะต้องมียุทธวิธีเห็นยวทางใจ
สำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. สัจจะ มีความจริงใจต่อตนเอง หน้าที่การงาน บุคคล
ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา สังคม ประเทศชาติที่ตนเป็น

สมาชิกอยู่ โดยให้มีความสัจย์ซื่อต่อบุคคลอื่น มีความจริงใจต่อตน เป็นพื้นฐานใจ

๒. ทมะ มีการฝึกปรืออบรมพัฒนาตนอยู่เสมอ สามารถหักห้ามความคิดบางประการที่หากแสดงออกไปแล้ว จะเป็นพิษเป็นภัยต่อตนเอง และคนอื่น

๓. ขันติ มีความอดกลั้นทนทาน ต่อความวิปริตแปรปรวน ของธรรมชาติ ความเหนื่อยยากในการปฏิบัติภารกิจงาน ทุกขเวทนาที่เกิดขึ้นทางกาย และความเจ็บใจ น้อยใจ เสียใจ ที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ไม่หวังดี หรือหวังดีก็ตาม

๔. อากะ ความมีน้ำใจต่อคนอื่น รู้จักเสียสละแบ่งปันเพื่อ เฉลี่ยความสุขระหว่างกันและกัน อันเป็นการสร้างความรู้สึกเป็น มิตรต่อกันให้เกิดขึ้น

๗.

พระพุทธศาสนาให้ หลักการครองเรือนไว้อย่างไร?

เรื่องของคนทั่ว ๆ ไปคือการครองเรือน ปัญหาในชีวิต
ของคนส่วนใหญ่จึงอยู่ที่การครองเรือน พระพุทธศาสนาได้ให้
หลักการครองเรือน โดยเริ่มต้นจากการเลือกคู่ครอง และการ
ครองคู่ การเลือกคนเป็นคู่ครองเป็นเรื่องที่ออกจะสำคัญ เพราะ
คนสองคนจะต้องอยู่ร่วมกันนาน ท่านจึงเริ่มจากการเลือกคนที่
เราพูดกันว่าทัศนะตรงกันคือ

- ต้องเลือกคนที่มีความเชื่อถือ ความเชื่อมั่นเสมอกัน ความ
สำนึกในระเบียบวินัยระดับเดียวกัน มีน้ำใจเสียสละระดับเดียวกัน
มีพื้นฐานทางปัญญาในระดับเดียวกัน หรืออย่างน้อยใกล้เคียงกัน

- สามียจะต้องมีความรู้สึกต่อภรรยาเหมือนพ่อกับลูก พี่กับ
น้อง เพื่อนกับเพื่อน หรือนายกับคนใช้ ในทำนองเดียวกัน ภรรยา

จะต้องมีความรู้สึกต่อสามีเหมือนแม่กับลูก หรือพี่สาวน้องสาวกับพี่ชายน้องชาย เพื่อนกับเพื่อน หรือ นายกับลูกน้อง ซึ่งหมายความว่าต้องเป็นภรรยาสามีคู่ใดคู่หนึ่งใน ๔ คู่นี้

- สามีจะต้องยกย่องนับถือสถานะของภรรยา ไม่ดูหมิ่นภรรยาของตน ไม่มีหญิงอื่นมาเกี่ยวข้องกับตนในฐานะคู่สามีภรรยาฐานะแม่บ้านให้แก่ภรรยา ให้เครื่องประดับของขวัญของฝากตามสมควรแก่กรณี

- ภรรยาจะต้องมีคุณธรรมของภรรยา คือ จัดการงานอันเป็นหน้าที่ของตนดี มีน้ำใจต่อคนใกล้เคียงของสามี ไม่นอกใจสามีตน รักษาทรัพย์สมบัติที่สามีหาได้มาให้ดี เป็นสตรีขยันในกิจการงานน้อยใหญ่ อันอยู่ในความรับผิดชอบของตน

- เมื่อทั้งคู่มีบุตรธิดาก็ต้องทำหน้าที่ของมารดาบิดาที่ดี ด้วย “การสั่งสอนแนะนำลูกไม่ให้ทำความชั่ว ให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นกุลบุตร กุลธิดาที่ดีของตระกูล เป็นศิษย์ที่ดีของครู เป็นประชากรที่ดีของประเทศ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุตรธิดาได้รับการศึกษา คบแต่งให้มีครอบครัวในวัยที่สมควร มอบทรัพย์สินสมบัติให้ในยามที่เหมาะสม.

๘.

พระพุทธศาสนาให้หลัก การครองทรัพย์สินไว้อย่างไร?

การปกครองทรัพย์สินนั้น เนื่องจากทรัพย์สินเป็นผลที่เกิดขึ้นจากความเพียรพยายามของคนพระพุทธศาสนาได้แสดงถึงเป้าหมายในการมีทรัพย์สินของคนไว้ว่า เพื่อให้เกิดความสุข ๔ อย่างคือ

- ความสุขที่เกิดขึ้นจากการมีทรัพย์ ทั้งเคลื่อนที่ได้และเคลื่อนที่ไม่ได้
- ความสุขที่เกิดขึ้นจากการสามารถซื้อหา จับจ่ายทรัพย์ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนในกรณีต่าง ๆ
- ความสุขที่เกิดขึ้นจากการที่ตนอยู่ในฐานะที่ไม่เป็นหนี้เป็นสินใคร เพราะพระพุทธศาสนาแสดงไว้ว่า การเป็นหนี้คนอื่นเป็นทุกข์ในโลก

- ความสุขที่เกิดขึ้นจากการทำางานที่ปราศจากโทษ คือการประกอบอาชีพเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินนั้น จะต้องไม่ ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีอันดีงาม

การที่ทรัพย์สินจะเกิดขึ้นได้ในกรณีนี้ จำต้องอาศัยหลักการ ดำรงชีวิต ๔ ประการ คือ

- มีความหมั่นขยันในกิจการงาน อันเป็นภาระหน้าที่ ของตน ไม่เป็นคนเกียจคร้าน เบื่อหน่าย ท้อถอยในการ ทำางาน

- สมบูรณ์ด้วยความฉลาดในการรักษาทรัพย์สิน ที่ตนหามา ได้ด้วยความเพียรพยายามไม่ให้สิ้นเปลืองไปในเรื่องที่ไม่สมควร

- ร่วมหลักความคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมผลประโยชน์ กับ คนดีที่เป็นกัลยาณมิตรที่มีจิตคิดอุปการะ สามารถร่วมสุขร่วมทุกข์ กันได้ บอกกล่าวชี้แจงแนะนำกันในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีความ รักใคร่สนิทสนมอย่างจริงใจกับตน

- เลี้ยงชีวิตตนเอง มารดาบิดา บุตรภรรยา บริวาร เพื่อน ผูกให้เป็นสุขตามสมควรแก่กำลังทรัพย์ของตน สามารถใช้ทรัพย์สิน เหล่านั้นขจัดอันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแก่ตน ครอบครัว ได้ด้วย การใช้จ่ายที่ไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป และไม่ฝืดเคืองจนเกินไป

๙.

พระพุทธศาสนาให้หลักใน การรักษาตระกูลวงศ์ไว้อย่างไร?

พระพุทธศาสนาได้ให้หลักในการรักษา สืบต่อตระกูลวงศ์ ได้ดำรงคงอยู่สืบทอดกันไปได้ยาวนาน โดยสรุปว่า คนภายในตระกูลนั้น ๆ จะต้อง

- ของใดที่ชำรุด เสียหาย หรือหายไป สามารถซ่อมบำรุงรักษา แสวงหามาได้
- ของเก่าที่อาจซ่อมแซม แปรสภาพให้เกิดประโยชน์ได้ ก็พร้อมที่จะจัดจะทำสิ่งนั้น
- การบริโภค ใช้สอย จับจ่ายทรัพย์สมบัติอย่างรู้จักประมาณ คือรู้จักความพอใจ พอดี พอควร พอประมาณในการใช้สอยทรัพย์สมบัติ
- บุคคลภายในตระกูลนั้น จะต้องเป็นคนมีศีลมีกัลยาณธรรม อันเป็นต้นนำความเจริญมาสู่ตนเอง ครอบครัว ตระกูลวงศ์อย่างสำคัญ

ยศ เป็นสิ่งที่คนแต่ละคนปรารถนา พระพุทธศาสนาแสดงหลักการเสริมสร้างยศไว้อย่างไร?

- ยศ ทางพระพุทธศาสนาแสดงว่าเป็นโลกธรรมประการหนึ่ง ซึ่งชาวโลกจำเป็นต้องมี ซึ่งพระพุทธศาสนาได้จำแนกยศออกไปเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. เกียรติยศ ความเจริญ ยิ่งใหญ่ด้านคุณธรรมความดี ที่สร้างเกียรติประวัติอันดีงามให้แก่บุคคลนั้น ๆ

๒. อีสริยยศ คือความเป็นใหญ่ที่ได้การแต่งตั้งยกย่อง ในฐานะนิตยศักดิ์ต่าง ๆ มีอำนาจในการบังคับบัญชา ควบคุมสั่งการ ตามขอบข่ายอำนาจของตนได้

๓. บริวารยศ คือการมีผู้ใต้บังคับบัญชา บริวาร ให้เคารพ นับถือ ห้อมล้อม ยอมรับความเป็นใหญ่ พร้อมทั้งจะรับคำสั่งไปปฏิบัติ ให้เป็นไปตามที่ตนต้องการได้

แม้จะมียศถึง ๓ อย่าง แต่พระพุทธศาสนายกย่องเกียรติยศ เพราะเกียรติยศเป็นผลโดยตรงมาจากความมีเกียรติคุณของบุคคลเหล่านั้น ทั้งเป็นปัจจัยสำคัญให้คนเหล่านั้นใช้อีสริยยศของตนและบริวารยศของตนให้เกิดประโยชน์แก่ตนเท่านั้น พระพุทธศาสนาไม่ยกย่องคนพาลให้บริหารหมู่คณะ เพราะคนพาลบริหารหมู่คณะเมื่อใด ความพิบัติเดือดร้อนย่อมเกิดขึ้นเมื่อนั้น ท่านแสดงทางเกิดแห่งเกียรติยศไว้ว่าให้บุคคลประกอบด้วยคุณธรรม คือ

“มีความหมั่นขยันในภารกิจการทำงาน มีสติในการทำการงาน
ทุกชนิด การงานที่ตนทำและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำ ต้องเป็นการ
งานที่สะอาด บุคคลจะต้องใคร่ครวญเสียก่อนทุกขั้นตอนแห่งการทำ
หน้าที่การงาน ให้มีความสำรวมระวังในการทำการงานทุกอย่าง
ดำรงชีวิตอยู่ด้วยธรรม ที่สำคัญคือต้องเป็นคนไม่ประมาทในที่
ทั้งปวง”

เมื่อทำได้เช่นนี้ยศของคนเหล่านั้นย่อมเจริญ และมีความ
มั่นคง สามารถสร้างเกียรติประวัติอันดีงามให้เกิดขึ้นแก่ตน
ตระกูลวงศ์ สังคม ประเทศชาติที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ได้ในกาล
ทั้งปวง

พระพุทธศาสนา ได้ให้หลัก ในการสร้าง การยกย่อง สรรเสริญไว้อย่างไร?

คนในโลกนั้นมีสูตรที่ออกจะตายตัวคือ “คนที่ไม่ถูก
นินทาเลยนั้นไม่มีในโลกนี้” การได้รับยกย่องสรรเสริญ เป็น
สิ่งที่คนทุกคนต้องการ แต่การได้รับคำยกย่อง สรรเสริญก็เป็น
ผลที่เกิดมาจากเหตุ และเหตุนั้นเกิดขึ้นจากการทำของคน ที่ได้รับ
คำยกย่องสรรเสริญนั่นเอง เหตุแห่งความยกย่อง สรรเสริญมี
มาก แต่เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว พระพุทธศาสนาแสดงหลักสรุป
ไว้ที่สุจจริต ที่บุคคลแสดงออกได้ทางกาย วาจา ใจ ความสุจจริต
ที่บุคคลแสดงออกได้ทาง ๓ ทางนี้เอง เป็นเหตุแห่งคำยกย่อง
สรรเสริญของคนในโลกนี้ การกระทำอย่างไรเรียกว่าสุจจริต

“การกระทำ การพูด ความคิดอะไรก็ตาม ที่เป็นไปเพื่อ
ประโยชน์เกื้อกูลแก่ตนเอง แก่บุคคลอื่น ถ้วนนายความสุขให้แก่บุคคล
ทั้งสองฝ่าย การกระทำ คำพูด ความคิดเหล่านั้นจัดเป็นสุจจริต”

ซึ่งเป็นกิจที่คนผู้ต้องการคำยกย่อง สรรเสริญพึงกระทำ

พระพุทธศาสนาได้แสดง

หลักการสร้างสุข ไว้อย่างไร?

- ความสุข เป็นเป้าหมายสูงสุดของการดำรงชีวิต พระพุทธศาสนาได้แสดงความสุขได้ทุกระดับ จนถึงความสุขที่เป็นบรมสุข คือ มรรค ผล นิพพาน แต่โดยปกติธรรมดาแล้วความสุขชั้นสูงสุดนั้นมีคนสัมผัสได้น้อย พระพุทธศาสนาจึงได้แสดงเหตุแห่งความสุขไว้ในระดับต่าง ๆ เพื่อให้คนแต่ละคนได้หลักในการปฏิบัติตน เพื่อสัมผัสผลคือความสุขตามสมควรแก่ฐานะ เนื่องจากโลกนี้มีความทุกข์สวาทัด การจะสร้างความสุขให้เกิดขึ้น จึงมีนัยเป็นอันมาก เพื่อให้คนสามารถขจัดความทุกข์ได้จริง ๆ ปัจจัยให้เกิดความสุขที่พระพุทธศาสนาแสดงไว้ เช่น

- การเลือกสถานที่อยู่ เพื่อดำรงชีวิตให้ประสบความสุข ท่านสอนให้เริ่มที่สถานที่ที่เรียกว่า ปฏิรูปเทศ คือท้องถื่น สถานที่อันมีลักษณะเกื้อกูลต่อการสร้างความสุขในชั้นต่าง ๆ

- ใ้บุคคลพยายามฝึกปรือ พัฒนาตนเองด้วยการสร้าง
ความสำนึกรับผิดชอบต่อดนด้วยพื้นฐานความรักตน ถนอม
ตน ด้วยการพยายามพึ่งตนเอง มีการเตือนตนด้วยตน พิจารณา
ตนด้วยตน และตัดสินความผิดความถูกของตน หลังจากได้
พิจารณาอย่างมีเหตุมีผลแล้ว

- การคบหาสมาคมกับคนอื่น ให้เลือกคบหากับคนที่เป็นคน
ดี ให้ละเว้นการคบหาสมาคมกับคนพาล โดยไม่ร่วมหลักความ
คิด ร่วมกิจกรรม ร่วมผลประโยชน์กับคนพาล

- คบหาสมาคมกับคนดีที่เรียกว่า บัณฑิต นักปราชญ์
สัตบุรุษ โดยการเข้าไปหา เข้าไปนั่งใกล้ ฟังคำสอน ปฏิบัติตาม
คำสอน ร่วมหลักความคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมผลประโยชน์กับ
ท่าน

- เนื่องจากความสุขเป็นผลดังกล่าว พระพุทธศาสนาได้
แสดงหลักกว้าง ๆ ไว้ว่า ถ้าสามารถละเหตุแห่งความทุกข์ได้
จะประสบความสุขในที่ทั้งปวง การแสวงหาความสุขในลักษณะนี้
เป็นการมองเหตุว่า การกระทำเหล่านั้นจะเกิดผลอย่างไร ถ้าเกิด
ผลเป็นความสุข ก็ให้ประกอบกระทำสิ่งนั้น แล้วความสุขก็จะ
เกิดขึ้น

- การเบียดเบียนกัน เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความทุกข์ใน
โลกนี้ ไม่ว่าจะเป็นการเบียดเบียนตนเอง หรือเบียดเบียนคนอื่นก็

ตาม ดั่งนั้นการไม่เบียดเบียนกัน คือการสำรวจระว่างเวลาเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ ออย่าประทุษร้ายร่างกาย ทรัพย์สิน คู่ครอง ผลประโยชน์กัน ความสุขในโลกก็จะเกิดขึ้น ความสุขในขั้นนี้ พระพุทธศาสนาเน้นไปที่ให้คนพยายามรักษาศีล ๕ ประการ ซึ่งถ้าคนรักษาศีล ๕ ได้มากขึ้น อาชญากรรมทางร่างกายทรัพย์สิน คู่ครอง การทำลายล้างผลประโยชน์กันด้วยวาจา เอกสาร ตลอดจนการสร้างความแตกแยกในหมู่คณะ และอาชญากรรมที่เกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษจะยุติ ความสุขก็จะเกิดขึ้นในโลก เพราะความเดือดร้อนในโลก ส่วนใหญ่แล้วเกิดจากอาชญากรรมใน ๕ เรื่องดังกล่าว

- การครองชีพท่านสอนให้พยายามเลี่ยงการเป็นหนี้สินคนอื่น เพราะการเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลกอย่างหนึ่ง การไม่เป็นหนี้สินใครจึงเป็นความสุขในโลกอย่างหนึ่ง

- ในกรณีของโลกการบังเกิดของพระพุทธเจ้า นำความสุขมาสู่โลก การพึงธรรมนำความสุขมาให้ ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะให้เกิดสุข ความเพียรของผู้ที่พร้อมเพรียงกัน ให้เกิดสุข

ท่านได้แสดงความสุขเช่นนี้ขึ้นไปโดยลำดับ จนถึงความสุขขั้นสูงสุดนั่นคือ ถ้าสามารถสงบระงับความยึดมั่นถือมั่นใน

สังขารทั้งหลายได้ก็จะได้รับความสุข ความสุขยิ่งกว่าความสงบ
ไม่มี จนถึงพระนิพพาน คือการที่บุคคลสามารถดับเพลิง
กิเลสและเพลิงทุกข์ได้ เป็นบรมสุข

ประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจไว้คือ พระพุทธศาสนาเป็น
หลักของเหตุผล หรืออาจจะพูดได้ว่า เป็น กรรมวาที คือกล่าว
ความมีอยู่ของกรรมและผลของกรรม ความสุขเป็นผลของกรรม
ดังนั้นเจตนาที่บุคคลได้กระทำลงไป เพื่อให้เกิดความสุขแก่ตน
และคนอื่น จึงเป็นกรรม คือการกระทำ กรรมกับผลแห่งกรรม
จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันตลอดไป ในแง่ของการปฏิบัติ
แล้ว พระพุทธศาสนาแสดงเหตุแห่งความเสื่อม กับเหตุแห่งความ
เจริญไว้ โดยให้บุคคลได้ตระหนักถึงผลดีของความเจริญ และผล
เสียของความเสื่อม แต่ทั้งความเสื่อมและความเจริญล้วนเป็นผล
ที่จะเกิดขึ้นแก่ใครก็ตาม ย่อมเกิดขึ้นจากเหตุที่บุคคลเหล่านั้น
ประกอบกระทำลงไป ข้อที่จะต้องประพฤติกระทำก็คือ กุศล-
กรรม กับอกุศลกรรมนั่นเอง แต่ข้อที่พระพุทธศาสนาสอน
ให้กระทำคือ ฝ่ายที่เป็นกุศลกรรม เพราะเมื่อบุคคลทำกุศลกรรม
แล้ว กุศลกรรมนั้นจะทำหน้าที่ในคราวเดียวกันหลายประการ
เช่น

๑. ทำหน้าที่สลาย บรรเทา ทำลาย อกุศลที่ตรงกันข้าม
กับตน เช่นความเพียรทำลายความเกียจคร้าน ความเมตตา

ทำลายความโกรธ ความอดทนทำลายความผลุนผลันเป็นต้น
ทำนองเดียวกับเมื่อแสงสว่างเกิดขึ้น ย่อมทำหน้าที่ขจัดความมืด
ฉะนั้น.

๒. พัฒนาคุณภาพชีวิตของคน ให้สูงขึ้นโดยลำดับ ทำให้
ชีวิตของเขามีคุณค่าต่อตนเอง สังคมประเทศชาติตลอดถึงโลกมาก
ยิ่งขึ้น พึงเห็นตัวอย่างคนดีที่มีการสร้างอนุสาวรีย์ไว้สักการะบูชา
ของคนทั้งหลาย เพราะท่านเหล่านั้นได้แสดงความดีออกมา เป็น
ประโยชน์ เกื้อกูล อำนวยความสุขให้แก่สังคม จนสังคมมีความ
สำนึกถึงความดี สร้างอนุสาวรีย์ไว้เพื่อเคารพ สักการะ และ
เตือนใจตนเอง คนอื่นให้ประพฤติปฏิบัติตาม

๓. คนดีจะทำหน้าที่รักษา พัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ
ซึ่งในแง่ของธรรมะท่านถือว่าเป็นธรรมที่เป็นกลาง คือไม่ดีไม่ชั่ว
ด้วยตัวเอง แต่สิ่งเหล่านั้นจะเป็นประโยชน์ หรือไม่เป็นประโยชน์
ย่อมขึ้นอยู่กับคนที่ไปเกี่ยวข้อง ใช้สิ่งเหล่านั้นเป็นประการสำคัญ

แต่เพราะการสร้างเหตุแห่งความสุข ความเจริญของ
ตน เป็นเรื่องที่ทำได้ยากสำหรับคนที่ไม่พร้อมจะทำความดี
พระพุทธศาสนาจึงได้แสดงเป็นขั้นตอน เพื่อให้บุคคลพยายาม
ก้าวไปอย่างช้า ๆ แต่มั่นคงโดยมีจุดเริ่มต้นให้ถูกทางเสียก่อน
จากนั้นให้ค่อย ๆ พยายามไปตามความสามารถ ซึ่งหลักการใน

การสร้างสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูล อำนวยความสุขให้แก่คนแต่ละคน จนถึงสังคมประเทศชาติอันเป็นส่วนรวม เราสามารถศึกษาและปฏิบัติตามพระสูตร ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แม้เพียงสูตรเดียว ก็อาจช่วยให้ผู้ปฏิบัติดำเนินชีวิตของตนไปสู่เป้าหมายของชีวิตระดับสูงสุดได้ พระสูตรเหล่านั้นเช่น “มงคลสูตร” ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงในลักษณะของบันไดแห่งชีวิต ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลขึ้นไปโดยลำดับ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ คือ.

หลักการพัฒนาบุคคลแต่ละคน

๑. จะต้องไม่คบหาสมาคมกับคนพาล โดยการไม่ร่วมความคิด กิจกรรม ผลประโยชน์ พฤติกรรมทางกาย วาจา ใจกับคนพาล ในขณะที่เดียวกันท่านให้ร่วมหลักความคิด ร่วมกิจกรรม ร่วมพฤติกรรม และผลประโยชน์กับท่านที่เป็นบัณฑิต ซึ่งเป็นคนประพฤติสุจริตทางกาย วาจา ใจ ให้ยกย่องบูชาท่านที่ทรงคุณธรรมเหมาะสมแก่การสักการะบูชา จากบุคคลธรรมดาสามัญ จนถึงศาสดา ศาสนา

๒. ให้เลือกสถานที่อยู่ ซึ่งเหมาะสมแก่การงานอาชีพของตน ที่สามารถเกื้อกูลต่อความเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้ง่ายขึ้น

แม้ว่าตอนที่เกิดมาคนไม่อาจเลือกได้ แต่เมื่อเจริญเติบโตขึ้น ก็ต้องพยายามเลือกอยู่ในสถานที่ซึ่งทางพระพุทธศาสนาใช้คำว่า ปฏิรูปเทศ คือประเทศที่เหมาะสม ต่อการสร้าง ความเจริญ ก้าวหน้าให้แก่ตนตามสมควรแก่ฐานะของแต่ละคน ประการ สำคัญสถานที่นั้นจะต้องมีพระรัตนตรัยปรากฏอยู่ด้วย เพื่อเป็น เครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตที่สามารถพัฒนาตนเองได้ตามต้องการ แต่การที่คนจะได้อยู่ในสถานที่อันเป็นปฏิรูปเทศเช่นนั้น จำต้องมี พื้นฐานของบุญบารมี ที่ได้สร้างสมอบรมมาในกาลก่อน และจะ ต้องตั้งตนไว้ในทางที่ชอบ ไม่ทำตนเองและบุคคลอื่นให้เดือดร้อน แต่จะเป็นเช่นนั้นจำต้อง

๓. มีการศึกษาสดับตรับฟังมาก คือมีการศึกษาดี มีความ ฉลาดชำนาญในศิลปอันเป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิต เป็น คนมีระเบียบวินัยในตนเอง ยามเจรจากับคนอื่นจะพูดเฉพาะแต่ วาจาที่เป็นสุจริต คือเป็นคำสัตย์จริง เสริมสร้างสามัคคี มีความ ไพเราะอ่อนหวาน และคำที่มีสาระประโยชน์ .

หลักการพัฒนาครอบครัว

เมื่อคนได้พัฒนาตนเองมาโดยลำดับแล้ว จากนั้นเขาต้องมีครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ ในครอบครัวมีมารดา บิดา ภรรยา บุตร ธิดา ที่ต้องรับผิดชอบ พระพุทธศาสนาได้เน้นหลักสรุปไว้ว่า ให้อุปฐากบำรุงมารดาบิดาในฐานะที่ท่านเป็นผู้ให้ชีวิต ต้องดูแลเอาใจใส่เลี้ยงดูบุตรภรรยา เมื่อมีภาระต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูคนมากเช่นนี้ ทรงสอนให้ขยันทำการทำงาน อย่าปล่อยให้การทำงานที่หนักอึ้งค้างคาถูกล เพื่อไม่ให้มีปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัวสามารถครองเรือนครองสุขได้

หลักการพัฒนาพฤติกรรม

คนเรานั้นเมื่อมาถึงขั้นนี้แล้ว จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับคนมากขึ้น มีอารมณ์การทำงาน เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านเข้ามาในชีวิตมากขึ้น สิ่งเหล่านั้นมีทั้งทางบวกและลบ เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางบวก อันเป็นการเสริมคุณค่าของชีวิตนี้ ซึ่งจะยังผลให้เกิดพัฒนาการในด้านพฤติกรรม ที่จะอำนวยความสะดวกกว้างไกลออกไป ตามความเปลี่ยนแปลงของตนเองและสังคม ในขั้นนี้พระพุทธเจ้าทรงแสดงหลักที่ถือว่าเป็นอุดมมงคลของชีวิตตนให้สูงขึ้นด้วยคุณธรรม โดยทรงสอนให้

บุคคลบริจกเถทาน เพื่อการสงเคราะห์คนอื่นและเพื่อเป็นการบูชาคุณความดีของเขา พยายามสงเคราะห์คนเคราะห์ญาติมิตรของตนตามความสามารถ การงานที่ต้องจัดตั้งทำนั้นจะต้องไม่ผิดกฎหมาย ศีลธรรม พยายามงดเว้นการกระทำที่เป็นบาปอันนำความทุกข์มาให้ทั้งในใจจวบจนและภายนอก งดเว้นจากการดื่มสิ่งเสพติดมีสุราเมรัยเป็นต้น ดำรงตนอยู่ด้วยความไม่ประมาทในวัย ในชีวิต ในความไม่มีโรค และไม่ประมาทในการละความชั่วประพฤติกความดีทั้งทางกาย วาจา ใจ

รู้จักเคารพนับถือคนอื่นที่ควรแก่การให้ความเคารพนับถือ เป็นคนมีอัธยาศัยอ่อนโยนอ่อนน้อมต่อคนอื่น พยายามควบคุมจิตใจของตนให้มีความยินดีในสิ่งต่าง ๆ ตามที่ตนได้มา ตามกำลังของตน และตามความเหมาะสมความควร เป็นคนมีความกตัญญูกตเวทิต่อท่านผู้มีคุณต่อตน ปลูกฝังความพอใจในการฟังธรรมตามกาลเวลาอันเหมาะสม

มีความอดทน อดกลั้น สดกลมในการดำรงชีวิต เมื่อเกี่ยวข้องกับท่านผู้ใหญ่กว่าตนต้องทำตนเป็นคนว่าง่ายอ่อนง่ายไม่ดื้อดึง ได้พบเห็นท่านผู้มีกาย วาจา ใจสงบที่เรียกว่าสมณะ เข้าหาท่าน สนทนาสอบถามธรรมกับท่านตามสมควรแก่กาล

หลังจากได้ฟังธรรม สนทนาธรรมกับท่านผู้เป็นสมณะแล้ว ให้ใช้ความเพียรพยายามในการละบาป บำเพ็ญบุญ มุ่งสู่พระนิพพาน

หลังจากได้พัฒนาชีวิตมาโดยลำดับแล้ว ผู้ปรารถนาผล
สูงสุดทางพระพุทธศาสนา คือการทำจิตของตนให้หลุดพ้น
จากอำนาจของความทุกข์อย่างแท้จริง จะต้องปฏิบัติตนเพื่อ
ก้าวไปสู่เป้าหมายสูงสุดคือพระนิพพานอันเป็นการดับเพลิง
กิเลสและเพลิงทุกข์ได้อย่างแท้จริงด้วย

“การปลุกฝังความพอใจ ใช้ความพยายาม มีความเพียรอย่าง
ต่อเนื่องในการละความชั่วบำเพ็ญความดี ด้วยการประพฤติ
พรหมจรรย์คือชีวิตที่ประเสริฐ จนเห็นแจ้งในอริยสัจทั้ง ๔ ประการ
ตามความเป็นจริง อันเป็นความเห็นด้วยญาณ ที่เกิดผุดขึ้นภายใน
จิต ญาณจะทำหน้าที่ขจัดกิเลสออกไป เหมือนพระอาทิตย์อุทัยขึ้นมา
แล้วขจัดความมืดให้หมดไปฉะนั้น

หลังจากได้บรรลุผลแล้ว ท่านได้ชื่อว่าเป็นพระอรีย-
บุคคล ซึ่งท่านแบ่งออกเป็น ๔ ระดับ เมื่อบรรลุถึงระดับสูงสุดคือ
เป็นพระอรหันต์แล้ว จิตของท่านประกอบด้วยปัญญา ความบริ-
สุทธิ์ ความกรุณาอย่างสมบูรณ์ แม้จะดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางสิ่ง
ต่าง ๆ ในโลก แต่สภาพจิตของท่านที่เป็นพระอรหันต์นั้น แม้จะ
ประสบกับโลกธรรมคือ ลาภ เสื่อมลาภ ยศ เสื่อมยศ สรรเสริญ
นินทา ทุกข์ สุข ก็จะไม่หวั่นไหวไปด้วยความยินดีในส่วนที่น่าพอ
ใจ และยินร้ายในส่วนที่ไม่น่าพอใจ ไม่เศร้าโศกในเรื่องที่ชาวโลก

เขาเศร้าโศกกัน เพราะจิตของท่านเป็นจิตที่บริสุทธิ์ปราศจากฐลึ
คือกิเลสดังกล่าว จึงเป็นจิตที่เกษมสูงสุดอย่างแท้จริง ท่านจึง
ชื่อว่าเข้าถึงเป้าหมายสูงสุดในทางพระพุทธศาสนา

แต่ในแง่ของความเป็นจริงแล้ว คนที่ก้าวมาถึงจุดสูงสุดทุก
ด้านย่อมมีจำนวนน้อยเสมอ ไม่ว่าในด้านสาขาอาชีพใดก็ตาม
แต่เป้าหมายของพระพุทธศาสนา ก็คงอยู่ที่การบอกกล่าวชี้แจง
แสดงสิ่งที่ “เป็นประโยชน์ อันมีลักษณะเกื้อกูล และอำนวยความ
สุขให้แก่โลก” ส่วนชาวโลกที่ได้ศึกษาและปฏิบัติตามหลัก
ที่พระพุทธศาสนาแสดงไว้ จะได้รับประโยชน์ อันมีลักษณะเกื้อ
กูล และอำนวยความสุขให้แก่ตนได้ในระดับใดเป็นเรื่องของแต่ละ
บุคคลที่ไม่เหมือนกัน แต่พระพุทธศาสนาแสดงเหตุ และยืนยัน
ผล ถ้าคนทำเหตุให้สมบูรณ์ได้ในระดับใด เขาจะได้รับสิ่งที่เป็
นการเกื้อกูล และความสุขแก่ตนในระดับนั้น เพราะเหตุกับผลจะ
ไม่ขัดแย้งกัน ไม่ว่าจะเป็ดยุคใดสมัยใดก็ตาม เพื่อให้คนสามารถ
ได้รับผลดีคือความสุขดังกล่าว พระพุทธเจ้าจึงทรงสรุปคำสอนไว้
ในตอนสุดท้ายว่า

“ดูกรภิกษุทั้งหลาย เราขอเตือนเธอทั้งหลายให้ทราบไว้
สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา เธอทั้งหลาย
จงทำประโยชน์ตนและประโยชน์บุคคลอื่น ให้สมบูรณ์ด้วย
ความไม่ประมาทเถิด”

ศาสนิกในพระพุทธศาสนาควรไม่ประมาทในเรื่อง
อะไรบ้าง?

ไม่ควรประมาทในวัย ในชีวิต ในความไม่มีโรค

ไม่ควรประมาทในการละกายทุจริต วจีทุจริต มโนทุจริต
หันมาประพฤติกายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต และไม่ประ-
มาทในการที่จะละความเห็นผิด มาทำความเห็นของตนให้ถูก
ต้องตามทำนองคลองธรรม

ไม่ประมาทในการระวังใจของตน ไม่ให้กำหนด ขัดเคือง
ลุ่มหลง มัวเมาในอารมณ์มากเกินไป ขอเพียงไม่ประมาทให้ได้
ในระดับใดระดับหนึ่งเท่านั้น ชีวิตของคนนั้นจะมีค่าขึ้นโดย
ลำดับเพราะว่า

ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย

แต่

ความไม่ประมาทเป็นทางแห่ง

ความไม่ตาย

WHAT BUDDHISM GIVES US

By

**The Venerable
Phra Rajadhammaniddesa
(Rabaeab Thitañāno)**

Borvaranivesvihara Monastery
(Bangkok, Thailand)

PRINTED FOR

PROMOTION OF BUDDHISM

Printed by PHORNSIVA Limited Partnership
32/205 Mou 8 Radpraw 87 Bangkapi Bangkok, Thailand. Tel. 5388127
Miss Charuphan Wanlhanathavee Printer and Publisher

Acknowledgement

What Buddhism Gives Us is completed with the kindness of Miss Pachanee Tanthanutr whose keen interest in Dhamma study and practice has been greatly admirable. Though she became interested in studying Buddhism later in her life, the result of both her study and practices in giving, observing rules of morality and mental development has been at a level she should be proud. She even aspires and makes great efforts to help disseminate Buddhism through various possible means, by donating tapes of Dhamma lectures to various educational institutes, distributing Dhamma books to those interested, participating in Dhamma activities, education and practices, and providing funds for the promotion of education and development of personnel in charge of Dhamma propagation. She really is an outstanding person, a little lady whose immense work has been spreading far and wide.

Miss Pachanee later expressed her wish to publish a Dhamma book in English to be distributed among well-educated Thais and foreigners. In this book, her questions and the answers were in Thai which Mrs. Pawa Watanasupt translated and Dr. Daviras Dhanagom kindly did the editing.

The book brings the Triple Gem and its merits, the main principles of Buddhism to all readers. It is hoped that all people

of goodwill will more or less benefit from this book and it will boost up their faith and understanding and practices of the Dhamma accordingly.

Appreciation is hereby expressed to Miss Pachanee Tanthanutr, her companions, Dr. Daviras Dhanagom and Mrs. Pawa Watanasupt for their contributions with a view to spreading and popularizing the Buddha's Dhamma for the benefit and happiness of the people at large. This is actually a great favour to all people of the world, a target for the birth of the Triple Gem. It is a spiritual gift which, according to the Buddha, excels other kinds of givings.

May the sublime power of the Triple Gem bestow on those who have made this book possible happiness and prosperity, and protect them from all sufferings. May they be saved from all dangers and imbued with the Dhamma which brings about purity, peace and enlightenment as a result of the practices of Sila, concentration and wisdom. May all these results be gained by all readers of this book who practise accordingly.

With sincere and best wishes

**The Venerable
Phra Rajadhammaniddesa
(Rabaeb Thitañāno)**
Borvaranivesvihara Monastery
(Bangkok, Thailand)

Content

Acknowledgement

Who is the Buddha? His importance.	1
Moral Principles in Buddhism	8
Is a Buddhist monk allowed to be a householder?	17
How should Buddhists practise their religion?	19
What does Buddhism give to its followers who practise Buddhist principles?	23
How does Buddhism provide rules for self-control?	25
How does Buddhism provide principles of household life?	27
How does Buddhism give principles of taking care of one's property?	29
How does Buddhism give principles of preservation or continuation of one's family?	31
What are the principles in Buddhism regarding the establishment, estimation and glorification of oneself and others?	34
What are the principles for the establishment of happiness, pleasure, joy or bliss (sukha)?	35

1.

Who is the Buddha? His importance.

The word "**Buddha**" was derived from the virtue of a person who had continuously practised virtues for a long time and had attained the Enlightenment of the Four Noble Truths. (ARIYA-SACCA or The Four Noble Truths are: 1. The Truth of Suffering. 2. The Truth of the Origin of Suffering. 3. The Truth of the Extinction of Suffering and 4. The Truth of the Eightfold Path leading to the Extinction of Suffering). He was then given the name "Buddha" or "Arahanta Sammāsambuddha" (The Worthy One), meaning the "Self-enlightened One". Thus as far as the Buddhist principles are concerned, the Buddha is a Self-enlightened One who teaches others to become enlightened. Enlightenment cannot be monopolized by anyone. Whoever keeps practising virtues until he gets to a certain point, attains the enlightenment of the Four Noble Truths. He then is named "Buddha". The Buddha, according

to the Buddhist principles, had been in existence for ages and will exist in distant future. However, a Buddha must attain the *Enlightenment of the Four Noble Truths*. Thus, as long as the Four Noble Truths are taught, propagated and practised, whoever is enlightened of the Four Noble Truths will not be named the Buddha or a Self-enlightened One, but merely a “follower of the Buddha”. As a consequence, the Buddha is divided into three categories, namely:-

1. The Arahanta or the Buddha who is self-enlightened and teaches others to become enlightened. His teachings were developed into Buddhism which comprises five components, namely:-

1.1 The Teacher or the Buddha.

1.2 The Religion or the Teachings of the Buddha.

1.3 Religious persons comprising those ordained as Buddhist monks and those lay persons professing Buddhism, called the Four Assemblies, namely:-

1. The Assembly of monks (Bhikkhus).

2. The Assembly of female monks (Bhikkhunis).

3. The Assembly of male lay followers (churchmen).

4. The Assembly of female lay followers (churchwomen).

1.4 Religious places or monasteries where Buddhist monks live and Buddhist followers perform merits and Buddhist shrines are installed.

1.5 Religious performances for Buddhist followers to be ordained as Buddhist monks or novices and many others, which tend to lead to peace as prescribed in the Buddha's moral principles.

2. Independent and enlightened individuals or Private Buddhas who are enlightened but unable to teach others to become enlightened. Such Buddhas would be born in the era when Buddhist moral principles are not taught. They possess perfection or virtues accumulated for a good many years in their past lives and when time comes after practices and the study of nature, they become enlightened with the Four Noble Truths. Several of them might exist in those eras but each is self-enlightened and not taught by others.

3. The Anu-buddhas or all the Arahantas who follow the moral principles taught by the Buddha and attain the knowledge of the Four Noble Truths in the footsteps of the Buddha.

Regarding the importance, particularly of the Arahanta or the fully self-enlightened Buddha, what is considered most

important is that the Buddha fully possesses the three following qualities:-

1. Wisdom : He is fully self-enlightened. What he knows and sees is the truth which never changes, in spite of the change of time.

2. Purity : He has a pure mind, free from all defilements. He is impassive towards mind-objects of any kind, whether good or bad which get into his life. In other words, he has neither love nor hatred for men, animals or any objects.

3. Compassion : He truly has compassion for all beings of the world, without expecting anything from them. The Buddha, on the contrary, intends to give them what is useful and provides happiness to all beings. Realizing that each being is in the "Sea of Sufferings", he takes it as his responsibility to exert his full efforts to help free them from those sufferings.

The above-mentioned three qualities of the Buddha, especially the compassion had induced him to conduct three functions of Buddha-cariyā, all through the 45 years of his life. This resulted in the birth of Buddhism which has fostered the

world with benefits for more than 2,500 years. The three Buddha-cariyā comprise :-

1. Lokattha-cariyā: conduct for the well-being of the world. The Buddha, like a big brother of worldly beings who depended on him, roamed around rural areas and big cities for a period of 45 years, during which he pointed out the means to happiness and unhappiness and how to reach the former and avoid the latter. Those who study and follow his teachings are happy at present and in the future as well as in their next lives. Some even get to the sublime happiness of attaining Nibbāna (Extinction.) Nibbana constitutes the highest and ultimate goal of all Buddhist aspirations, i.e. absolute extinction of that life-affirming will manifested as Greed, Hatred, and Delusion, and convulsively clinging to existence; and therewith also the ultimate and also deliverance from all future rebirths, old age, diseases and death, from all suffering and misery, becoming holy persons in Buddhism.

2. Nātatha-cariya: conduct for the benefit of his relatives. The Buddha visited his relatives, advised them to do good, avoid vices, taught them what they had never heard of before, bringing about knowledge and understanding of various things to them

and even helped solve all problems arising among them. Such conduct on the part of the Buddha played a very important role in inducing relatives both on the paternal and maternal sides to practise Buddhist Dhamma, at least strictly observe the Five Precepts as called "good persons" who have, in large number, become holy persons at various levels.

3. *Buddhattha-cariyā* : beneficial conduct in his capacity of the Buddha. As the Buddha was the teacher who had compassion for all his followers, he laid down regulations to control the behaviour of those professing Buddhism, both monks and laymen. On some occasions he acted as father of his followers and on others as their good friend or their guardian until the so-called Four Assemblies were developed and had as their meeting point the Dhamma (Righteousness), the Liberating Law discovered and proclaimed by the Buddha and Sila or discipline prescribed by him to curb the behaviour of his followers as mentioned earlier. As a consequence, all worldly beings with intellectual development surely understand the importance of the Buddha in light of his compassion to the world. If, after his Self-enlightenment, the Buddha failed to teach his Dhamma to worldly beings, the world would be deprived of the opportunities to study and practise the Dhamma and thus to attain happiness and peace

brought about by the practice of his Dhamma. The Buddha, therefore, is acclaimed as the one born truly to provide benefits to all worldly beings as prescribed in the Pali Scriptures. The Buddha was born for the benefit of people in general, for their happiness, for the relief of their sufferings, and for the happiness of the deities and human beings. Thus, for an individual to be born "The Buddha" is very rare.

The Buddha points out to the world the ways to sufferings so that men can do away with it; contrarily, he guided them to the ways of happiness so that men can proceed to happiness, and the way to Nibbāna for the extinction of sufferings to gain true happiness. Benefits to be derived from the Buddha and his significance are thus tremendous.

2.

Moral Principles in Buddhism.

In brief, moral principles in Buddhism are divided into four categories, namely:

1. **Pariññatabba Dhamma:** the Dhamma which tells the truth of everything resulting from the law of nature. Men, animals, or things or even the world are governed by the law of Dependent Origination or conditioned arising. They are unable to keep their original conditions since they are burnt up with various things both inside and outside. Their being in heat is obviously seen. They fall victims to birth, old age, death as well as sadness, painfulness, sorrow, oppression. In brief, they are the seats of mental grasping or mental clinging to materiality thus bringing about various mental sufferings. Such sufferings are but natural phenomena. The arising and the existence of such law will always

go on and on. The Buddha teaches that all these things are natural, being subject to changes and sufferings so that men can understand this truth and adjust themselves and remain calm when these things suffer changes to the extent that they do not cling to them and become neutral.

2. Pahatapa Dhamma: the Dhamma that the Buddha taught to alleviate, suppress and cease, according to one's ability. They are all defilements caused by ignorance which branch off as follow:-

2.1 Lobha or Greed: the state of mind being carried away by what one has heard to be desirable and aroused by that desire and pleasure for that thing all through the four steps i.e. when in the state of desire, when in search of it, when getting it and having it under possession. But whenever that thing becomes broken or worn out, sorrow will dominate the mind, thus increasing sufferings to one's life.

2.2 Dosa or Hatred: thoughts arising from dissatisfaction, anger, hatred and feud and determination to have those angered and dissatisfied totally destroyed. If such determination fails, suffering arises.

2.3 Moha or Delusion: ignorance, failing to know the truth of various things as it is, for example, what are sins, merits, good and bad effects, what is useful and what not. Such ignorance causes expressions of drowsiness, loneliness, tiredness, down-heartedness, full of fancies and imaginings and uncertain feeling in life and other things in which one becomes involved to the extent that such a person becomes indifferent to everything, thus increasing blindness in so far as reasoning and intelligence are concerned. These defilements sometimes happen in three kinds of craving, namely:

1. Kama-Tanhā : craving for sensual pleasure or sensual craving; a state of mind which craves for what is seen, heard, smelt, eaten, and touched and kept in mind with endless craving for them.

2. Bhava-Tanhā : craving for existence; a state of mind which craves for various higher positions, even becoming a deity in heaven, for being united, for possessing various magic powers or for the everlasting of oneself.

3. Vibhava-Tanhā : craving for non-existence, or for self-annihilation; a state of mind which craves for destruction of what it dislikes and understands their demerit. As this is an expression of hatred, what we should do then is to restrain such

a feeling and at least try to be free from it, since a mind enslaved with such a feeling only falls prey to sufferings.

3. Sacchikatabba Dhamma: the Dhamma that should be enlightened. Generally what is desirable is happiness. Since happiness is an effect, it naturally needs a cause to bring it about; otherwise happiness is not possible. Effects of happiness might be called peace, comfort, calmness, no ill-will and others, up to liberation of all sufferings, and gaining of complete peace, that is becoming a noble individual, a holy person in Buddhism.

4. Bhavetabba Dhamma: the Dhamma that must be practised until results are produced. It consists of:-

4.1 Sammāditthi: Right view, Right understanding, which is basic and ordinary, like, for example, charity brings merit, worshipping produces good effects, various rites are effective, parents are kind to us, this and the next world do exist, virtuous and vicious deeds of all persons do exist and they are to get results of their deeds. All religious teachers who realize the truth of the world and teach others to realize it too do exist and a category of life called Opapātika (spontaneously born, i.e. born without the instrumentality of parents) does exist.

These are right views of the Law of Kamma, the wisdom to enlightenment of the Buddha down to the right view which arises from one's scrutiny, with one's intelligence of the world, life and all the worldly beings as impermanent, transient and subject to change. This helps us respectively to leave the idea of clinging to anything as our possession and to ourselves. We then come to a rational understanding that such is the cause of sufferings, such is the cause of happiness, such is the result of virtue, such is the result of vice and right understanding which arises from the scrutiny with one's intelligence on each point. *The completion of the Right View is the enlightenment of the Four Noble Truths, free from sufferings, because all defilements which cause sufferings are extinct and leading to the cessation of sufferings—all contributing to the wholesome practice of the Noble Eightfold Path which is, in short, the knowledge of the Four Noble Truths arising from great efforts of practices.*

4.2 *Sammāsankappa*: Right thought of renunciation, of getting free from objective and subjective sensuality, until one's mind is free from sensual pleasure, sensual objects like visible objects, sound, smell, taste and touch. *Abyāpāda Sankāppa*: the thought of having no ill-will or destruction for any one; *Ahimsa Sañkappa*, the thought of non-violence, non-oppression, and being kind to all beings, men or animals.

4.3 *Sammāvācā*: Right speech, refraining from telling lies and only telling the truth of what one knows and sees; refraining from informing against others, which causes dissension, and saying only what helps promote and strengthen unity; refraining from saying rude words but good and kind words out of one's loving-kindness that comfort the listeners's mind, and refraining from talking nonsense, but what benefits oneself as well as others.

4.4 *Sammākammanta*: Right action, abstaining from injury, persecution or oppression, killing or life destruction and conducting oneself with loving-kindness and friendliness to all beings, men or animals; abstaining from stealing and conducting one's life righteously, legitimately and morally; abstaining from sensual misconduct and keep one's sexual conduct under control, i.e. a man caring only for one's wife and a woman being loyal to one's husband.

4.5 *Sammā-ājīva*: Right livelihood, that is earning one's living righteously, avoiding illegitimate or immoral means of earning but turning to earn one's living in accordance with the law, morality, rules, in compliance with one's condition or status.

4.6 *Sammāvāyāma*: Right Effort, that is exerting great efforts to prevent sins from intruding one's mind; trying

to weaken or do away with existing sins and evils in one's mind; trying to build up or increase virtues in one's mind, and also to save and preserve all existing virtues of oneself.

4.7 *Sammāsati*: Right mindfulness, that is having right mindfulness regarding the body, feelings, whether happy, unhappy, or not happy or not unhappy; regarding thoughts, whether changing good or bad and what they actually are at all moments; and lastly, regarding ideas, whether they are good, evil or neutral. One is to be mindful of one's body, feelings, thoughts and ideas and be in peace with them until one is enlightened with them. Then one will stop depending on or clinging to anything as belonging to oneself, or as being oneself and stop clinging to a particular thing as one's prime target.

4.8 *Sammāsmādhi*: Right concentration, particularly on levels of mental study through tranquillity development to the attainment of the Four *Jhānas* (Absorption) thus pacifying the five hindrances to virtues, namely: sensual desire; ill will; sloth and torpor; distraction and remorse, flurry and worry, anxiety, and doubt.

Sammāsmādhi pacifies the five hindrances to virtues which include:

Kamachanda : sensual desire. The heart is not captivated by all matters of sensual desire, since it is strengthened by right concentration.

B̄yapāda : ill will. The heart is free from thoughts of displeasure, anger and malice against anyone, since it is nurtured by zest which is an absorption.

Thina-middha : sloth and torpor. There are no feelings of downheartedness, transport, dismay, mental tiredness and discouragement since the heart is protected by wholesome thoughts.

Uddhacca-kukkucca : distraction and remorse; flurry and worry; anxiety. The heart is free from all distractions since it is enjoying happiness derived from right concentration.

Vicikicchā : doubt; uncertainty. The heart is free from doubts in the merits of the Triple Gem since it is imbued with wisdom at discursive thinking strengthened by right concentration.

The above-mentioned eight virtues are fully called Ariya-Magga: the Noble Eightfold Path or sometimes called The Threefold training, namely: morality, concentration and wisdom which are, in brief, not to do any evil, to do good and to purify the mind. They thus sum up the teachings of the Buddha. As far as real practice is concerned, morality, concentration and wisdom,

not to do evil, to do good and purify the mind or the Noble Eightfold Path are to be seriously practised.

We may compare Dukkha (Sufferings) as symptoms of a disease. Samudaya is like the cause of the disease, Nirodha is comparable with the recovery from the disease, Magga is somewhat like the healing of a disease, but the treatment depends solely on providing medicine or giving injection to do away with the cause of the disease. Once the cause of the disease is removed, recovery is attained and the symptom is extinct. This is a chain-like situation.

3.

Is a Buddhist monk allowed to be a householder?

The Word "Monk" did exist before the time of Buddhism. Most religions originated in India did not allow monks to be householders. Monks in Buddhism (whether temporarily or perpetually ordained) may be divided, in brief, into five categories, namely:

1. Bhikkhus or Buddhist priests or monks.
2. Bhikkhunis or Buddhist priestesses.
3. Samanera or Buddhist novices, being under 20 years of age, they cannot enter priesthood.
4. Samaneri or female novices under 20 years of age.
5. Nañ Sikkhamanā : a girl who enters monkhood at the age of 18, pending further ordination as a Bhikkhuni. If she proves being able to follow the rules set for Bhikkhuni during her 2-year test, she will later be allowed to become a Bhikkhuni.

The above four persons are not only allowed to be householders but also not to touch the body of the opposite sex, let alone making love or any kind of sexual contacts. Such taboo is really aiming at putting body and mind away from all sexual pleasures. Monks who observe virginity or abstain sexual contacts do exist in other religions, for instance, Hinduism, Shen, etc. In Buddhism, if the above four groups happen to have sexual contacts with their opposite sex, they have to leave monkhood and become lay people. As lay people, they still are Buddhists as churchmen and churchwomen or lay people as before.

4.

How should Buddhists practise their religion?

Buddhist followers may now be divided into two main categories namely: monks and lay men, or four kinds, namely: Bhikkhu, Samanera, Upasaka (churchman or lay man) and Upasika (churchwoman or lay woman). There are no more Bhikkhuni, Samaneri and Nañ Sikkhamāriā. Their duties do differ but they similarly have to adhere strictly to the following five principles:-

1. Exercising utmost efforts to study and understand the teachings of the Buddha and the Buddhist religion.

2. Trying to behave properly and appropriately to one's sex and status as ruled by the Buddha, i.e. the churchmen and the churchwomen are to have faith and firm belief in the virtues of the Buddha, that the Buddha is the holy, worthy, accomplishing

Arahanta who is fully self-enlightened, perfect in knowledge and conduct, well-gone and well-farer and sublime. He is the knower of the world, the incomparable leader of men to be tamed, the teacher of gods and men. He is awakened, blessed and analyst, and believes in the Law of Kamma (action), in the consequences of actions and in the individual ownership of action.

They are to observe the rules of morality appropriate to their status and time, namely the five Precepts, as follows:-

1. To abstain from killing.
2. To abstain from stealing.
3. To abstain from sexual misconduct.
4. To abstain from false speech.
5. To abstain from intoxicants causing heedlessness.

They are not to cling to mere rules and rituals but to firmly believe in the Law of Kamma. Whenever they perform meritorious action, they will do it in accordance with what is prescribed in Buddhism. As for the monks, they are required to do more elaborately to suit their status.

3. In practising Dhamma, one will get in return the insight knowledge known particularly to oneself. This signifies that after Dhamma study, one must practise Dhamma to fruition of any

level. Only in such a way a person can realize the value of Buddhism.

4. They are to contribute to the dissemination and explanation of moral principles of Buddhism. This can be done extensively at present, for example, through discussions, exchange of views, lectures, teachings and through the use of documents, tapes or video.

5. Whenever there are insults with offensive words, distortion and false accusations aimed to destroy Buddhism, it is the prime responsibility of all Buddhists to remedy them in order to maintain Buddhism and its persons, doctrine, institutes and rites, in order that Buddhism may work eternally for the benefit and happiness of people all over the world.

In brief, the above five practices comprise:-

1. Study the Buddha's teaching.
2. Practise the Buddha's teaching.
3. Get to the results arising from the practice (in item 2).
4. Contribute to the dissemination and explanation of the Buddha's moral principles.
5. Contribute to the preservation of Buddhism.

To eradicate dangers arising in Buddhism from persons both inside and outside as prescribed above is how to preserve the resolution set by the Buddha which has been followed by all the Holy Persons, all former teachers and ancestors for the continuation of the religion up to the present moment. This is what the people of this era must do in order to help maintain Buddhism eternally in the world.

5.

What does Buddhism give to its followers who practise Buddhist principles?

Touching on this subject, we may get the answer from the chanting in praise of the Buddha which says as follows:-

“Showing the way to alleviate suffering as well as to gain happiness, to Nibbāna which is free from all sufferings.”

And for what?

“For eliminating unkind heart and sinful mind of men and women. World beings can rely on him, the Buddha, and give up their sins and turn to do good”.

Also from the chanting in praise of the Dhamma, we may get the following answer:

“The Dhamma is the course of virtues, the right and the helpful. It is like a bright light from the Great Teacher.” And the benefit we will get from that bright light of the Dhamma is the fact that “it brightens and clears the mind of men.”

Thus, the Dhamma serves as the pointer to the way of life, both “useful and useless”, so that those having studied the Dhamma are able to apply the Dhamma to benefit their careers and responsibilities and are rewarded with happiness. The Buddha had pointed out three levels of benefits to be gained from the religion for the present life on various occasions to come up later.

What should be understood in the first place is that what Buddhism gives to the followers is within the bounds of Buddhism. That comprises all actions which benefit and provide happiness to the general public – an assistance to people of the world through advices and teachings. As Sasna or religion means teachings, what were given by the Buddha are the teachings which serve as principles of life in bringing about benefit and happiness to persons, families, societies, nations, including the world in common. Such benefits are summed up by the Buddha as of three levels which must be studied and practised by those wanting benefits from Buddhism. The three levels are:-

“Knowing what is what in the natural phenomenon, knowing penalties of all vices and try to alleviate, suppress, overcome, abandon, and fix the target of reaching any level before practising in accordance with principles and rules concerned in order to achieve results as stated by the Buddha”.

6.

How does Buddhism provide rules for self-control?

Buddhism emphasizes realization of the fact that nothing surpasses the love of oneself. With such realization, Buddhism says that one should examine and judge one's own self. Any action which is for one's own benefit should be hurriedly carried out, since each one is living in the midst of emotional and social turmoils. Important principles for guiding life to prosperity are provided by Buddhism as follow:-

1. **Sacca:** Truth and honesty. One is to be true to oneself, one's duty and responsibility, people concerned, supervisors, followers, society and nation; being honest to others and having sincerity to oneself and conduct oneself as firm inner foundation.

2. **Dama**: Taming and training oneself or adjustment. One is to tame and train oneself regularly and must be able to suppress some thoughts which, if demonstrated, would become dangerous to both oneself and others.

3. **Khanti**: Tolerance or forbearance. One is to tolerate natural abnormality and irregularity, difficulties in carrying out one's duties, physical as well as mental sufferings, brought about by either well-wishers or not.

4. **Cāga**: Liberality or generosity. One is to be kind to others and share happiness with them, thus creating a sense of friendliness.

7.

How does Buddhism provide principles of household life?

Household life is a matter of general public, thus problems of the majority of the people are in household life. Buddhism provides principles of household life, beginning from the choice of mate and how to live together. The choice of mate is quite important since two people will have to live together for a long time. The choice of mate, therefore, begins from the choice of a person of the same ideal as follow:-

- The mate of choice must have more or less the same belief and equal confidence, being equally aware of regulations and disciplines. Also the two are to be self-sacrificing and intelligent and have similar background.

- The husband must feel towards his wife as if he were a father, or a brother, a friend or a master, Likewise, the wife

must feel towards her husband as if she were a mother, a sister, a friend or a mistress.

- The husband must respect the status of his wife and not to disdain her. He must have no sexual relations with other women. He is to give her household responsibilities, ornaments, gifts and others as deemed appropriate.

The wife, however, is to possess wife's virtues, namely, carrying out her responsibilities properly, being kind to those close to him, honest to him, keep and protect his treasures and be diligent in all her responsibilities.

Having offsprings, the couple must also become good parents by "teaching and advising them to refrain from doing evils, behaving well, being good students to their teachers and good citizens. Parents are to urge and provide their children with education, marry them at appropriate age and give them property on suitable occasions."

8.

How does Buddhism give principles of taking care of one's property?

Since properties are obtained with people's efforts, Buddhism points out the targets to bring about four kinds of happiness from property, namely:

- Happiness resulting from having properties both movable and immovable.
- Happiness resulting from the ability to buy or spend money to meet one's needs and wants.
- Happiness arising from freedom from debts. Buddhism says that being indebted is suffering.
- Happiness arising from money obtained from honest work, not illegitimate, immoral and against good traditions.

How to gain money depends on the following four principles:-

- Being diligent in performing one's work and duties, not to be lazy, tired and discouraged to work.

- Full of wisdom in keeping money obtained with one's efforts and not wasting it inappropriately.

- Sharing thoughts, activities and benefits with good friends who are helpers and the same in weal and woe, who gives good counsels, sympathy, sincerity and true-heartedness.

- Taking care of oneself, one's parents, offsprings and wife, followers and friends according to one's financial capacity, and being able to spend those properties to eliminate dangers arising to oneself and one's family members, not spending prodigally nor tightly.

9.

How does Buddhism give principles of preservation or continuation of one's family?

In order to maintain the long continuity of one's family, family members are to observe the following rules:-

- Being able to repair, keep and restore what is worn out, damaged, or lost.
- Being ready to repair or change for new use what should be repaired or changed.
- Being pleased to consume things and spend money moderately.
- Having virtues – elements which bring prosperity to oneself and one's family.

Rank is desired by all. How does Buddhism give principles of rank promotion?

In Buddhism, rank, fame or dignity are considered worldly conditions or vicissitudes which people possess. According to Buddhism, rank is classified into 3 categories, namely:-

1. Honours, glory or dignity, prosperity as well as greatness derived from morality and good deeds that create honourable records for the persons concerned.

2. Titles of Nobility—dignitaries of ranks and seniority obtained from appointments. The persons are fully authorized to command, supervise, and order their subordinates in compliance with their authorities.

3. Ranks with attendants or retinue as well as subordinates surrounding the persons afore-mentioned with respects, recognizing their superiority, and being ready to perform duties as ordered or desired by them.

Of these three kinds of distinction, Buddhism highly esteems honour or glory, as those are the direct results of the people's prestige. Honour is the essential factor in obliging them to utilize their Titles of Nobility or Ranks with their Attendants, only for the latter's benefits. Buddhism does not recommend rogues

to administer groups or teams, because when evil persons are vested with powers, disasters and troubles will instantly occur. Buddhism reveals the Path of Glory, Honour, or Dignity that the persons on this Path should have the following moral integrity:-

“Be diligent in work and assignment, be mindful in all kinds of performances, each and every job done by them and the results thereof must be scrupulous and the particular people must ponder in advance over every working process, be composed and careful in fulfilment of all activities, enjoy livelihood of Dhamma or righteousness as well as the Liberating Law discovered and proclaimed by the Buddha. The most important of all is to be vigilant under all circumstances.”

The successful observance of the respective advices ensures stability and the progress of the persons' ranks. They will be able to create honourable records for themselves, their family, lineage, community, country, and the nation at large in which they are members.

10.

What are the principles in Buddhism regarding the establishment, estimation and glorification of oneself and others?

1. In this world there is a hard and fast discovery: "No one is not suffering from malicious remarks in this world". Estimation and glorification are desired by all human beings. However, obtaining of such is the result of some cause and that cause is originated from human act of the one who is esteemed. Actually the causes of eulogizing are numerous. Summarily speaking, Buddhism gives as main principles honesty and uprightness which one reveals physically, orally and mentally. Such qualities thus revealed are determining causes of estimation and glorification of worldly beings. What are considered as honesty and uprightness?

"Any action, speech, or thought beneficial or relieving oneself and others, giving happiness to both parties, is approved as honesty and uprightness". These are recommendable practices for those desirous of such qualifications.

11.

What are the principles for the establishment of happiness, pleasure, joy or bliss (Sukha)?

Sukha as above-detailed is the ultimate target of livelihood. Buddhism reveals all grades of Sukha upward to the Supreme Bliss, namely: MAGGA, (Please see 'The Eightfold Paths as detailed in 5.1, - 5.8), PHALA the results, or Benefits of Reclusement or Fruition), and NIBBANA.

Usually, the Supreme Bliss is scarcely acquired by people. Therefore, Buddhism teaches about the causes of Sukha at various levels in order that each person may adopt suitable principles for observance in accordance with each one's status. Since this world is full of sufferings of all descriptions, there are numerous

methods of creating Sukha in order that people may be able to eradicate sufferings. Buddhism gives essential factors generating Sukha, for examples:-

- Choice of residence for happy livelihood. The religion teaches that the person should start at the place of suitability, being the locality or region with qualities contributing to the creation of Sukha at various levels.

- The persons must train and develop themselves by being conscious of their own responsibilities on the basis of their love and care of themselves, by trying to depend on themselves, warn, consider and judge their own selves after reasonable consideration.

- As regards the association or friendliness with other people, be cautious to get into amicable relationship with good persons, avoid vicious ones. In other words, do not participate in thoughts, activities, benefits or interest of evil people.

- Be in good relations with scholars, sages, and respectable people by getting into direct contacts with, sitting near, and listening to them as well as observing their teachings, joining in principles of thoughts, activities and benefits of those venerated ones.

- Since Sukha is the result, Buddha therefore teaches that if a person can abandon the causes of sufferings, he or she

will gain Sukha under all circumstances. Securing Sukha by such means is to decide the causes and the results thereof. If the results are various kinds of Sukha, the persons are advised to perform such acts and Sukha will be obtained.

- Trouble or disturbance is a determining factor originating sufferings in this world, irrespective of the fact whether such an action affects one's own self or others. Causing no trouble or disturbance is consequently composure or carefulness while being in touch with human beings, as well as animals. Do no harm to others' physical organs, properties, marriage partners, benefits or interest so that the mundane Sukha will occur. On this level of Sukha, Buddhism reiterates that human beings must endeavour to observe the Buddhist Five Precepts. (Please see 4.2). With more observance of the particular Precepts, crimes pertaining to bodily organs, properties, marriage partners, destruction of interest by means of words, documents, and the causes of disunion in groups or teams, as well as crimes relating to drugs will end. Sukha will happen in this world, because troubles in this region mostly are the results of the five crimes as detailed.

- For the support of one's livelihood, Buddhism suggests that one tries to avoid being indebted, because being under liabilities is a worldly suffering. On the contrary, being free from debts is a mundane Sukha.

- In the case of this world, the occurrence of the Buddha brings Sukha to the world. Listening to Dhamma or Righteousness or the Law of Liberation is a source of Sukha. Being in unison of a group or teams originates Sukha to those members. The perseverance of those being in unison also brings Sukha.

- Buddhism reveals different sorts of Sukha from the lowest level upward to the Supreme Bliss. Precisely speaking, a person able to be calm, and eliminate his adhering to and firmly believing in Sankhāra or Formation will gain Sukha. However, no Sukha surpasses Tranquillity. One will proceed therefrom to Nibbāna, which is the ability of a person who can quench the Fires of Kilesa (Defilements) and of Dukkha (pain, painful feeling, suffering, which may be bodily and mental). Nibbāna is therefore the Supreme Bliss.

The essential point that should be understood is that Buddhism provides Principles of causes and results, or Kammavādi, mentioning about the existence of Kamma and the results of Kamma. (Kamma or Karma in Buddhism means Action, correctly speaking denotes the wholesome and unwholesome volitions). Sukha is the result of Karma. Therefore, volitions or Cetanā of a person who acts for Sukha of oneself or others are Karma, or action. Karma and the results of Karma consequently have eternal relationship. Practically Buddhism reveals the causes of degeneration and prosperity. Furthermore the religion makes

people conscious of the desirable results of progress as well as the undesirable effects of degeneration. At any rate, both results undergone by any persons happen because of the causes of their performances. Those acts are actually Kusala Karma (wholesome, profitable, salutary, morally good action) and Akusala Karma (unwholesome action). Buddhism recommends acting only Kusala Karma because the wholesome action will simultaneously render many services, such as:-

1. Disorganizing, relieving and destroying the unwholesome action which is opposite to the particular wholesome action. For examples, diligence destroys laziness, Mettā or loving-kindness eliminates anger, Khanti or forbearance overwhelms hurry. Such occurrences apply to light which happens and eliminates darkness.

2. Developing moral integrity and the worth of living of human beings gradually, causing their lives to be more valuable to themselves, communities, country, nation, and the world. Exemplification is made by a monument built for a virtuous person for worshipping by the public in general. The people thus memorialized used to show their good deeds beneficial, helping and giving Sukha to the community concerned until others in the society become conscious of their goodness, and finally have monuments built as signs of respect, worshipping, and as reminders to others to follow in their footprints in the sands of time.

3. Good persons will maintain or develop natural resources. In regard to Dhamma, it is considered that such Dhamma is neu-

tral, not good or bad in itself. However, such actions will be beneficial or not depend on the people utilizing those resources.

To build up causes of Sukha or prosperity is difficult for those not ready to render virtuous deeds. Therefore Buddhism demonstrates the performances in question gradually, in order that they may step forward slowly but steadily. Anyhow, the starting point must be right, and thereafter each will persevere in accordance with one's own capability. As regards the methods of organizing things beneficial, helping and giving Sukha to each individual, including the community, country and nation as a whole, these principles may be studied and observed in compliance with the Buddha's Suttas. Even a single Sutta may assist the person concerned to proceed to the ultimate aim of life. Those Suttas, for instance, in Mangala Sutta or Maha-mangala Sutta, the Buddha set forth blessings that are truly auspicious, i.e. conducive to happiness, beginning with the avoidance of bad company and ending with a serene mind. These Suttas were revealed by the Buddha as the "Stairs of Life", with the purpose of developing the qualities of individual's life upward. These are classified mainly as follow:-

Principles of Individual Development.

1. Be without any connection or association with rogues, omitting participation in thoughts, activities, benefits, and acts physically, orally and mentally. Simultaneously participate in

thoughts, activities, acts and benefits with scholars, or intelligent ones who are upright physically, orally and mentally. Esteem and worship those who are of morality worthy of being worshipped, from ordinary people to the Great Teachers, and religion.

2. Prefer a residential area suitable for one's business and occupation, contributing more easily to progress and prosperity in one's life. Even when one was born, one could effect no choice, but upon growing up, one must try to select a place called in Buddhism "PATIRUPADESA" or suitable region or suitable country for the causing of progress and prosperity to oneself in accordance with one's own status. Fundamentally in that region or country there must be the Triple Gem, or RATANATRAI, namely: The Buddha (the Enlightened One), the Dhamma (the Law of Deliverance discovered, realized and proclaimed by the Buddha) and the Holy Sangha (the Community of Holy Disciples and those who live in accordance with the Law). The individual concerned can adhere to the particular Triple Gem mentally for self-development as required. The possibility of dwelling in such a suitable region is based on meritorious deeds and many kinds of perfection accumulated since the former rebirths, such as:-

1. Perfection in Giving.
2. Perfection in Morality.
3. Perfection in Renunciation.
4. Wisdom.

5. Energy.
6. Patience or Forbearance.
7. Truthfulness.
8. Resolution.
9. Equanimity.
10. Loving-kindness.

Besides, the person must continuously remain in the way of righteousness and cause not any troubles to one's own self and others. To achieve those, one must:-

3. Be qualified with proficiency through high studies and attentive listening, i.e. high-level education, cleverness and skills in arts which are instrumental to one's subsistence. Additionally, the person concerned must be self-disciplined. While talking with others, his or her words must be honest, upright and sincere, strengthening unity, pleasant to the ears, practical and substantial.

Principles of Family Development

After having developed oneself gradually, the particular person must have a family under his responsibility. The family comprises parents, wife and children. Buddhism confirms the principles that the person concerned must support and preserve well his parents as they gave him life, must take good care of

his wife and children. Due to great responsibilities for many people, the Buddha taught his followers to be hard-working, not procrastinating, and not allowing confusion to happen. Such observances are for avoiding the economic problems of the family and all the members can continue their family life with Sukha.

Methods of Developing Actions.

Having reached such a level, the person concerned must have wide relations with more people. He will have more work-objects. These things are either positive or negative. In order to have a life of progress, which is the supplementation of the worth of life that will result in the development of actions allowing wider and more extensive benefits, in accordance with the alteration of oneself and the community, at this grade, the Buddha revealed the principle accepted as supremely auspicious, through the power of moral integrity, as follows:-

- The person concerned effects donations for aiding others or for worshipping others' virtues. He or she must also try to relieve others from sufferings or aid financially relatives or friends to the utmost of his or her efforts. Moreover, the work organised or done by him or her must not be illegal, or immoral.

Besides, he or she must try to refrain from sinful acts which are the sources of sufferings at present and in future. One must

abstain from drinking drugs such as liquors or intoxicants, live without any negligence with regard to age, life, healthiness, as well as omit doing evils and behave scrupulously. Also he or she must venerate or esteem worthy people, have gentle and courteous temperament toward others and try to control one's mind to be pleased with what secured according to one's own power as well as suitableness and being worthwhile. He or she possesses gratitude and requital for good treatment received, as well as pleasure in listening to Dhamma on suitable occasions.

Additionally, the person must have forbearance, patience, and frugality in his or her livelihood. When getting into contacts with his or her superiors and elders, he or she must be obedient, easily to be instructed and not stubborn.

Seeing a Buddhist monk with physical, oral and mental tranquillity, he or she should call on him, talk and enquire about Dhamma, as time allows, Thereafter he or she should endeavour to eliminate sinful deeds and perform meritorious actions, with Nibbāna as the ultimate goal.

After the process of life development, one who is desirous of ultimate achievement in Buddhism, namely, having his or her mind free from the powers of sufferings, must adopt the practices for the attainment of the supreme target i.e. "Nibbāna" or the Extinction of the fires of Kilesa (KILESAs-Defilements, namely: 1. Greed, 2. Hate, 3. Delusion, 4. Conceit,

5. Speculative, 6. Skeptical doubt, 7. Mental Torpor, 8. Restlessness, 9. Shamelessness, and 10. Lack of Moral Dread or Unconscientiousness) and the fire of Dukkha or sufferings.

“To cultivate satisfaction requires perseverance and continual endeavour to eliminate vices and practise virtues, for instance, live a pure or holy life (Brahma-cariya). Such is the life of a Buddhist monk or a lay-devotee who observes the 8 moral precepts, and takes as the third precept the vow of chastity upon himself, i.e. full abstention from sexual relations. Such is the sublime life leading to the Four Noble Truths according to reality, which is the realization through Ñāna or Knowledge, comprehension, intelligence, or insight occurring mentally. Ñāna will eliminate Kilesa or Defilements, comparable to the rising Sun getting rid of all darkness.

After the attainment of Magga or The Eightfold Path and Phala or Fruition, as above-detailed, the person is esteemed as Ariya-Puggala or the Noble one. The Noble Persons or Noble Ones are those who have realized one of the 8 Stages of Holiness, i.e. the 4 Supramundane Paths (Magga) and the 4 Supramundane Fruitions (Phala) of these Paths. There are 4 pairs:-

1. The one realizing the Path-of Stream-Winning.
2. The one realizing the Fruition of Stream-Winning.
3. The one realizing the Path of Once-Return.
4. The one realizing the Fruition of Once-Return.

5. The one realizing the Path of Non-Return.
6. The one realizing the Fruition of Non-Return.
7. The one realizing the Path of Holiness.
8. The one realizing the Fruition of Holiness.

At the highest level, the Noble individual is venerated as the Arahāt or the Holy One. His mentality is composed of:

1. Paññā or Understanding, knowledge, wisdom, and insight.
2. Parisuddhi or Purity of Morality, Purity of Mind, Purity of View, Purity of Deliverance, etc.,
3. Perfect compassion or Karunā.

Even though an Arahāt still lives among many things in this world, his mind, having encountered Loka-Dhamma or worldly conditions, namely: gain and loss, honour and dishonour, praise and blame, happiness and misery, will not be affected with joy in desirable things and will not become dissatisfied with whatever is undesirable. Furthermore, he will not become sorrowful regarding what causes worldly beings grievous. His mind, in reality, is a pure mind without dust or defilements, as mentioned before. Consequently his mind is of the Supreme Bliss and he himself is glorified as the one who attains the ultimate aim in Buddhism.

In actuality, the persons who have climbed upward to the highest points at all sides are not numerous, in whatever branches

or occupations. However, the main purpose of Buddhism is seen from a statement or the revelation of what is "beneficial, tending to succour others and give happiness to the world". Each worldly being, having studied and observed the principles in Buddhism will obtain benefits which relieve himself in need and give happiness to him at different levels depending on each one's competence. Anyhow, Buddhism reveals the causes and confirm the results. At the same level that the person concerned has brought his cause(s) to perfection, he will gain what help and give him happiness. Causes and results will not oppose each other, at all times. In order that human beings may enjoy the above-mentioned happiness, the Buddha concluded his Teaching as follow:-

"Oh Monks, we would like to remind you all that Sankhāra or Formations must decline and disintegrate. Therefore, you all should bring your own and others' benefits to perfection without negligence".

What should not be treated with carelessness by the Buddhists?

Buddhists should not be careless in the following:-

- Age, life, and healthiness.
- Abstinence from Duccarita-threefold evil, in deeds, words and thoughts. Observance of Sucarita or threefold goodness.

i.e. in body, speech and mind, as well as not being careless to eliminate wrong view and revise his own thoughts to the right path.

- Not being negligent in controlling one's own mind not to have strong sexual passion, resentment, infatuation, or indulgence in worldly pleasure.

- When a person is not careless at any level, his life will become more valuable, because:-

**CARELESSNESS IS THE PATH TO DEATH,
WHILST HEEDFULNESS
IS THE PATH TO DEATHLESSNESS.**

ศูนย์ส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งประเทศไทย

พระตำหนักถ้ำ วัดบวรนิเวศวิหาร บางลำภู

กทพ. ๑๐๒๐๐ โทร. ๒๘๑-๒๑๓๕

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสืบทอดเจตนารมย์ของบรรพบุรุษไทย ในการ
ทำนุบำรุงและส่งเสริมพระพุทธศาสนา ทั้งในด้านวิชาการ
และการปฏิบัติ ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันตามพุทธพจน์

๒. เพื่อส่งเสริมและเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปสู่ชาว
โลก อย่างมีระบบและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยมี
ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง

๓. เพื่อเป็นองค์กรในการประสานงานและดำเนินการ
จัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา และการสาธารณะ
สงเคราะห์ อันจะก่อให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาเป็นการ
ปลุกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ตามหลักพระพุทธศาสนา
ให้แก่บุคคลทั่วไป

๔. เพื่อเป็นศูนย์กลางดำเนินการพิทักษ์รักษา พัฒนา
และสร้างเสถียรภาพความเป็นปึกแผ่นความมั่นคงของ
พระพุทธศาสนาและพุทธศาสนิกชน.